

چکیده مقالات

دومین دosalane همایش بین المللی خواندن

۱۱ و ۱۲ اردیبهشت ۱۳۹۶

دانشگاه کردستان

به کوشش:

دکتر سید مهدی حسینی

دکتر مصطفی قادری

دکتر یادگار کریمی

کتاب مهم‌ترین اختراع و خواندن مهم‌ترین کار بشر است

کتاب مهم‌ترین اختراع بشر است. (Ursula K. Le Guin)

در دورانی که کتابها در انواع و اشکال و موضوعات گوناگون در دور و بر ما به وفور وجود دارند معنای کتاب به معنای سهل و ساده‌ای تبدیل شده است. اما تصور کنید اگر کتاب‌ها یک لحظه نباشند. به راستی تجربه‌های بشری چگونه منتقل می‌شوند و بشر تا چه حد در جهانی پر از تاریکی فرو رفته و چقدر خام و بی دست و پا و ناآزموده به نظر خواهد رسید. از سوی خواندن نیز به همت وجود کتاب معنا پیدا می‌کند. یعنی اگر کتاب‌ها نباشند خواندن نیز امکان کمی خواهد یافت. کتاب‌ها در طول تاریخ تنیز کرده‌اند. از سنگ نوشته‌ها تا لوح‌های گلی و کاغذ‌های پاپیروس، از کتابهای دست نوشته تا چاپ سنگی و ماشینی و کامپیوتری، از کتابهای موجز و دایره المعارفها و کتابهای درسی و غیر درسی از دوران ادبیات و حدود دهه‌زار سال اخیر سفره‌ای برای خواندن و البته دانایی فراهم کرده‌اند. بنابراین، وقتی از خواندن سخن می‌گوییم بهتر است به کتابها بیاندیشیم. کدام کتابها پا به تنها می‌گذارند؟ کدام کتابها ستون تمدنها را ساخته‌اند؟ کدام کتابها ما را با سفره عالمان و دانشمندانی که دیگر نیستند هم‌شین ساخته‌اند؟ کدام کتابها به ناگاه کل دانایی و شناخت ما را زیر سوال می‌برند؟

از این زاویه می‌خواهم به این جمله معروف و پرمغز ویلیام شکسپیر برگردم که کتاب مهم‌ترین اختراق بشر است، ولی در ادامه می‌خواهم به این جمله زیبا یک جمله تکمیلی نیز بیافزایم که خواندن نیز بدون شک مهم‌ترین کار بشر است. خواندن نوعی حلول کردن در نور دانایی است، نوعی گشودن آگاهانه خود به روی دروازه‌های آگاهی و معرفت است. خواننده چه در اتاق تاریک یا قصر مجلل یا چه در کنار درختی یا کنار تخته سنگی یا در پشت میز کتابخانه‌ای لحظاتی جهان را فراموش کند و وارد دنیای کتاب شود از خود بی خود و نورانی شود، معنای خواندن بر وی هویدا و آشکار خواهد شد. این طلیعه خواندن است. معلوم نیست ما عاشق خواندن باشیم یا نه ولی عشق به خواندن یک رویداد مهم در زندگی است که اگر به درستی این رویداد اتفاق بیافتد خواننده واقعی ظهر خواهد کرد. عشق به خواندن صرفاً از خواندن بر می‌خizد و ما در هر بار خواندن بیشتر عاشق خواندن می‌شویم. اما نوعی از خواندن بسیار روحانی تر و عمیق‌تر است و آن همانا خواندن به خاطر خواندن است و بس. در این معنا عشق به خواندن همان عشق به دانایی است. چون یکی از مهم‌ترین راه‌های دانایی خواندن است. بنابراین امید می‌رود که نگذاریم نه خود ما و نه جامعه ما و نه فرزندان این مرز و بوم از خواندن غافل شوند.

دومین همایش بین المللی دosalane خواندن با این امید برنامه‌ریزی و در ۱۱ و ۱۲ اردیبهشت یکهزار و سیصد و نود و شش برگزار خواهد شد که جمعی از دلسوزتگان و عاشقان خواندن را گرد هم آورد تا در مورد مهم‌ترین کار بشر به طور عام و مهم‌ترین کار ما دانشگاهیان و اصحاب کتاب به طور خاص گفت و گو کنیم. این گفت و گوها منشاء و سرآغازی است برای درک موضوع پیچیده و چند وجهی خواندن. در حالی که بر کسی پوشیده نیست که خواندن به لحظه کمی و کیفی در ایران در وضعیت اضطراری قرار دارد، علت کاوی و تبیین علت‌ها نیازمند موشکافی و مطالعات جدی و پیگیر است. در دومین همایش دosalane خواندن نیز همانند اولین همایش به مقدار زیادی وسوسه شدیم که به همراه همکاران فکورم جناب آفای دکتر سید مهدی حسینی و دکتر یادگار کریمی از گسترده‌گی مباحث و کیمی آنها بکاهیم و به عمق و کیفیت گفت و گوها دل خوش کنیم و آرزو می‌کنیم

نتیجه این تلاش امسال با حضور سخنرانان کلیدی بسیار مجرب و بحث‌های چالش برانگیز و پر محتوا و با حضور اساتید دانشمندی از رشته‌های مختلف همچون دکتر نعمت الله فاضلی، دکتر اسماعیل یوردشاھیان، دکتر یزدان منصوریان، دکتر یحیی قایدی، دکتر محمد علی مرادی، دکتر محمد رضا نیستانی و دکتر بختیار سجادی و سایر دوستان پژوهشگر و خوش فکر اعم از نویسنده‌گان و اعضای کمیته علمی که در این همایش حضور دارند، رقم بخورد.

دکتر مصطفی قادری

دبير علمی دومین دوسالانه همایش بین المللی خواندن

فهرست مطالب

بخش اول: سخنرانان کلیدی

- جیستی و چرایی خواندن: نگاهی هستی‌شناسانه به مفهوم خواندن..... ۱۱
- محمد رضا نیستانی..... ۱۱
- خواندن عمومی به مثابه زیرساختی برای مطالعه و نقد..... ۱۲
- نعمت الله فاضلی..... ۱۲
- آیا خواندن در خطر انقراض است؟..... ۱۳
- یزدان منصوریان..... ۱۳
- خواندن به مثابه هضم کردن (با نگاهی متفاوت به یافته‌های مطالعه پرلز) ۱۴
- عبدالعظيم کریمی..... ۱۴
- اندیشه انتقادی و خواندن متون کلاسیک ۱۵
- محمد علی مرادی..... ۱۶
- فلسفه ورزی در باره خواندن..... ۱۷
- یحیی قائدی..... ۱۷
- اندیشیدن به زبان قومی، خواندن و نوشتمن به زبان ملی..... ۱۸
- اسماعیل یورداشیان، نیما کوشش..... ۱۸
- رفتار جدید خواندن در عصر دیجیتال..... ۲۰
- موسی یمین فیروز..... ۲۰

بخش دوم: ارائه‌های شفاهی

- تاملی تاریخی - جامعه شناختی درخواندن به مثابه امری پرولماتیک..... ۲۲
- رشید احمدی‌رش، حسن منتظری خوش..... ۲۲
- آیا خواندن ممکن است؟ تحلیلی بر آراء امیر تو اکو و ژرژ پوله پیرامون خواندن..... ۲۳

۲۳.....	سمیه سادات آخشیک
۲۴.....	تأملی بر وضعیت بهره‌گیری از اینترنت و رفتار خواندن اعضای کتابخانه‌های عمومی شهر سنندج
۲۴.....	اسماعیل احمدی
۲۵.....	بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی خانواده بر خواندن فرزندان
۲۵.....	ملیحه سلیمانی ریزی، پریسا لرکی، اعظم بیگلور
۲۵.....	هدف: سرمایه اجتماعی خانواده را میتوان زیرساختی در جهت ایجاد عادات کودکان به شمار آورد. هدف اساسی پژوهش حاضر، بررسی رابطه سرمایه اجتماعی خانواده و عادات خواندن فرزندان است
۲۶.....	بررسی رابطه‌ی خواندن با آشتفتگی‌های درونی (استرس و اضطراب)
۲۶.....	باخان احمد حمه امین
۲۷.....	خواندن به مثابه یک مهارت راهبرد محور: حلقه مفقوده در نظام آموزشی ایران
۲۷.....	حسین داوری
۲۸.....	کودکان چگونه با هم خواندن را در کتابخانه تجربه می‌کنند؟ (مطالعه موردنی حلقة مطالعاتی کودکان خانه کتابدار کودک و نوجوان و ترویج خواندن)
۲۸.....	شهرزاد مقصودی‌نسب، فاطمه فهیم‌نیا، مریم ناخدا
۲۹.....	چگونه می‌توان دانش آموزان را کتابخوان کرد؟ (گزارش یک تجربه)
۲۹.....	مرتضی امرایی، فیروزه زارع فراشبندی
۳۰.....	مدل‌های خواندن دیجیتالی: نگاهی به مدل خواندن تعاملی و مدل گاتری (مشارکت در خواندن آنلاین)
۳۰.....	گلنسا گلینی مقدم، سمیه فرزادی
۳۱.....	مسائل و چالش‌های خواندن در محیط دیجیتال
۳۱.....	سید ابوالقاسم میرقیصری، علی ابراهیمی نیا
۳۲.....	خواندن با کودکان یا برای کودکان: مطالعه موردنی دانش آموزان پایه پنجم ابتدایی شهرستان بابل
۳۲.....	حسن مقدس زاده، فرزانه رئیسی و هاجر صفا‌حیه
۳۳.....	دانستان: همانندسازی دنیای اجتماعی
۳۳.....	نیره دادخواه، فهیمه صبوری
۳۴.....	جایگاه خواندن در برنامه‌درسی فارسی دوره ابتدایی
۳۴.....	حسین قاسم پور مقدم

بخش سوم: مقالات پذیرفته شده برای چاپ

- ۳۶..... تحلیل محتوای کتاب فارسی (خوانداری) پایه‌ی پنجم دوره‌ی ابتدایی براساس شاخص سطح خوانابی گانینگ
- ۳۶..... لیلا اشکوتی
- ۳۷..... بررسی تاثیر نظریه‌ی ارتباط‌گرایی بر افزایش میزان خواندن دانش‌آموzan
- ۳۷..... ندا دهقانی، نازنین تقی زاده، مرضیه علی زاده
- ۳۸..... طراحی یک پایگاه اطلاعاتی با استفاده از مدل‌های جدید سازماندهی اطلاعات، جهت غلبه بر مشکل بازیابی اطلاعات در آثار منتشره حوزه ادبیات داستانی (از اینه یک راهکار در خدمات مشاوره کتابخانه)
- ۳۸..... نوشین جعفرنژاد، نجمه رفیع
- ۳۹..... بررسی میزان آگاهی واج‌شناختی و رابطه آن با عملکرد تحصیلی دانش‌آموzan پایه اول و دوم مقطع ابتدایی شهر تهران
- ۳۹..... ماندانا گودرزی
- ۴۰..... بررسی رابطه راهبردهای فراشناختی خواندن و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموzan دختر پایه نهم شهر ارومیه
- ۴۰..... آیدا مجاور، شیرین مجاور، زهرا کریم‌خانی، حیدر اسماعیلی
- ۴۱..... تاثیر فضاسازی شناختی بر تقویت بازشناختی و خوانش حروف انگلیسی: گزارش موردی یک تجربه
- ۴۱..... مرتضی ملاولی
- ۴۲..... تاثیر آموزش ادراکی حرکتی بر بهبود مهارت در ک مطلب دانش‌آموzan نارسا خوان
- ۴۲..... رقیه کریمی لیچاهی، محسن کریم زندی، فاطمه پور حسینی، لیلا کوهی، مریم جلالی
- ۴۳..... طراحی محیط یادگیری کتابخانه‌های عمومی با تأکید بر یادگیری مادام‌العمر
- ۴۳..... بهمن محمدی، صابر منصوری، سید ماجد هاشمی
- ۴۴..... سنجش نگرش معلمان نسبت به مطالعه غیردرسی دانش‌آموzan: حوزه مورد مطالعه شهر سردشت
- ۴۴..... سیروان بابا‌آغائی، پیمان کریمی، زهرا سعادت شاملو
- ۴۵..... سطح سوادسلامت بزرگسالان مراجعه کننده به کتابخانه‌های عمومی شهر ستندج
- ۴۵..... معصومه انصاری، مهرداد خالدیان
- ۴۶..... خوانش چند سطحی اشعار سه راب سپهری
- ۴۶..... شکوفه حسینی، نورالدین یوسفی، سهیلا یکه قلیچ خانی

بررسی وضعیت منابع خواندنی مناسب برای کودکان کار و خیابان (۱۲-۱۸ ساله) شهر اصفهان با توجه به نیازها و قالب‌های اطلاعاتی مورد علاقه آنان و نظر ناشران کودک و نوجوان.....	۴۷
مهسا امینی، میترا پشوتنی زاده.....	۴۷
مقدمه‌ای بر خواندن و مدل موقعیتی در ک متن.....	۴۸
سارانا قوامی لاهیج، مریم دانای طوس.....	۴۸
بررسی میزان موقوفیت منبع جایگزین «فارسی بیاموزیم» درآموزش مهارت خواندن فارسی آموزان بزرگسال، بر مبنای اصول رویکرد ارتباطی و انگاره خواندن فعال اندرسون.....	۴۹
صالحه غضنفری مقدم.....	۴۹
ارزیابی و سنجش خوانایی کتاب‌های علوم دوم و ششم دبستان براساس شاخص گانینگ.....	۵۰
فائزه اعتمادی، حمیدرضا وطن پور.....	۵۰
توصیف نسلی اشتراک‌گذاری تجربه خواندن.....	۵۱
لیلا پرتونی مقدم.....	۵۱
بررسی رابطه‌ی جنسیت و خواندن در بین شهروندان اهوازی.....	۵۲
منصور کوهی رستمی.....	۵۲
فرآیند در ک متن و راهبردهای مؤثر بر آن.....	۵۳
مریم دانای طوس، سارانا قوامی لاهیج.....	۵۳
ارزشیابی آزمون سنجش خواندن در مدارس ابتدائی.....	۵۴
محبوبه غلامی.....	۵۴
تقویت سواد خواندن اعضای دختر گروه سنی "ج".....	۵۵
فرانک فروزانفر، فریبا فروزانفر.....	۵۵
نظریه دریافت، نقد خواننده محور، تفاوتها در آراء نظریه پردازان.....	۵۶
مهناز رضائی، فاطمه یکتامرد.....	۵۶
سیاست‌گذاری‌های خواندن و تنافضات ساختاری در ایران.....	۵۷
کمال خالق‌پناه.....	۵۷
بررسی پارادایم‌های خواندن در فرهنگ ایران: کندوکاو خواندن در ضرب المثلهای ایرانی.....	۵۸
سید مهدی حسینی، سمیه نعمتی.....	۵۸

۶۰.....	تحلیل محتوای کتاب فارسی (خواندن) پایه‌ی ششم دوره‌ی ابتدایی براساس سطح خوانایی فلش
۶۰.....	مولود پرورش
۶۱.....	بررسی عوامل مؤثر بر رضایتمندی خریداران کتاب کودک انتشارات قدیانی
۶۱.....	(مطالعه موردی: مادران شهر دره شهر)
۶۱.....	مهدی صادق نیا، معصومه عموزاده، علی قاسمی نیا
۶۲.....	رابطه سواد اطلاعاتی و خودکارآمدی سواد اطلاعاتی با پیشرفت تحصیلی و پژوهشی دانشجویان
۶۲.....	مجید صدوqi، فاطمه میرزایی علی آبادی
۶۳.....	ساخت نرمافزار تمرین کلمه (ناتک) برای بهبود نارسانخوانی
۶۳.....	مجید صدوqi، محبوبه زارع، ملاححت امانی
۶۴.....	عوامل موثر بر کتابخوانی مطالعه موردی: دانش آموزان پسر شهر دره شهر
۶۴.....	مهدی صادق نیا، معصومه عموزاده، علی قاسمی نیا
۶۵.....	بررسی تاثیر مدارس متوسطه در فرهنگ‌سازی استفاده از کتابخانه‌های عمومی و ایجاد عادت به مطالعه از دیدگاه دانش آموزان
۶۵.....	سارا تقی خانی
۶۶.....	جامعه پذیر نمودن فرهنگ خواندن در دانشگاه (تجربه یک ترم کتابخوانی گروهی)
۶۶.....	فیروزه زارع فراشبندی، الهام کوهکن، مرضیه طهماسبی، نسرین موسی رضایی، ثریا جلالی، مائدۀ اسماعیل زاده
۶۷.....	بررسی وضعیت کاربران کتابخانه‌های عمومی از نظر مطالعه در محیط اینترنت (مطالعه موردی: استان آذربایجان غربی)
۶۷.....	معصومه مسلمی
۶۸.....	کتابخانه‌های عمومی و خواندن: پژوهشی بر نقش کتابخانه‌های عمومی در جذب افراد به خواندن
۶۸.....	اعظم بیگ لو، منیزه احمدی و رنامخواستی
۶۹.....	گزارش تجربه برگزاری طرح کتابخوان در سال ۱۳۹۴
۶۹.....	سمیه پاکنها
۷۰.....	کتابخوانی و کتابخانه‌های عمومی: بررسی وضعیت مطالعه در میان مراجعان کتابخانه‌های عمومی استان اصفهان
۷۰.....	حجت خدمتی نژاد، سعید اسدی
۷۱.....	بررسی ضرورت وجود کتابخانه‌های آموزشگاهی و کتابدار متخصص از نظر دانش آموزان دیبرستان دهران

۷۱.....	علی رستمی، عباس دولانی، فر حنائز اردانه.....
۷۲.....	پدیده بازگشت به بی سوادی و نقش کتابخانه‌های عمومی در آن از نظر کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان فارس.....
۷۲.....	سودابه رضایی تزنگی.....
۷۳.....	بررسی تاثیر روش قصه خوانی بر یادگیری خواندن.....
۷۳.....	اسما رضائی مندی.....
۷۴.....	بررسی نقش شوراهای اسلامی و دهیاری‌ها در مبارزه با بی‌سوادی.....
۷۴.....	قادر یوسف نژاد، مسعود بیتلندم.....
۷۵.....	بررسی نقش خدمات جنبی کتابخانه‌های عمومی در جذب دانش‌آموزان به خواندن از دیدگاه کتابداران استان فارس.....
۷۵.....	افسانه مظفری، روح الله منوچهری.....
۷۶.....	رابطه بین نوع کتاب مورد استفاده (کاغذی/الکترونیکی) و خوانش دانشجویان دختر رشته علوم تربیتی ورودی سال ۹۲ دانشگاه فرهنگیان شهد.....
۷۶.....	هاشمی نژاد مشهد.....
۷۶.....	طاهره علیدوست خیری، سما سقابی شهری.....
۷۷.....	آموزش خواندن در دوره ابتدایی.....
۷۷.....	ظریفه کرو علی عدالتجو.....

بخش اول: سخنرانان کلیدی

شناسانه به مفهوم خواندن‌چیستی و چرایی خواندن: نگاهی هستی

محمد رضا نیستانی^۱

(سخنران کلیدی)

چکیده

پرسشن اساسی این مقاله چیستی و چرایی خواندن است. برقراری ارتباط خواننده با متن می‌تواند جلوه‌های مختلفی داشته باشد. در خوانش حقیقی، خواننده، بی‌واسطه با متن مواجه می‌شود؛ مفاهیم و نشانه‌های متن را با چشمانت خویش می‌خواند و متن را از افق خود می‌نامد؛ جهان خوانش خواننده، سازنده، ارگانیکی و دست نخورده است؛ خواننده می‌کوشد تا جلوه‌های تمام و کمال واقعیت را بخواند. چنین خوانشی به مانند شعر هایکوی ژاپنی/هندي، خوانشی شاعرانه است؛ خوانشی انتقادی، رهایی بخش و فرجام نگر است. خواندن حقیقی، نیاز روح و جان آدمی برای فهمیدن و خواندن جهان و اندیشیدن به رمز و راز هستی و پدیده‌های زندگی است. در خوانش حقیقی، خواننده با خواست در دنناک رهایی، با مهار اندیشه‌ها و ایده‌های دیگران به تشنگی خودخواسته، پاسخ می‌دهد و جان تشنۀ خویش را از چشمۀ زلال معرفت، سیراب می‌سازد. در مقابل خوانش حقیقی، ما با جلوه‌های دیگری از خواندن مواجه هستیم که خواننده در متن فرو می‌افتد و ارتباط مونولوگ محوری با آن برقرار می‌کند. در چنین خوانشی، خواننده ناخواسته سرسپرده متن شده و در زنجیرۀ ایده‌ها و مفاهیم آن گرفتار می‌گردد.

^۱ عضو هیأت علمی دانشگاه اصفهان، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی

خواندن عمومی به مثابه زیرساختی برای مطالعه و نقد

نعمت الله فاضلی^۱

(سخنران کلیدی)

نوشتار حاضر حاصل گفتگویی است با دکتر نعمت الله فاضلی، استاد انسان‌شناسی و عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی پیرامون موضوع خواندن و مسائل و وجوه مختلف آن در جامعه معاصر که به صورت یادداشت درآمده است. یکی از نکات جالب توجهی که ایشان در این گفتگو به آن اشاره کردند تمایزی است که میان سه معنای خواندن (خواندن عمومی، مطالعه و خوانش) وجود دارد و اغلب از آن غفلت می‌شود. خواندن عمومی در جامعه معاصر سنگ بنا و زیرساختی برای دو نوع دیگر خواندن است و اگر با بحران مواجه شود مطالعه و خوانش را نیز دستخوش بحران می‌کند.

^۱ عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، nfazeli@hotmail.com

آیا خواندن در خطر انقراض است؟

بیزدان منصوریان^۱

(سخنران کلیدی)

چکیده

مقاله حاضر تأملی است بر سرشت و سرنوشت خواندن در جهان معاصر ما و نویسنده می‌کوشد به سهم خود به این پرسش پاسخ دهد که آیا در سایه تحولات اخیر در رسانه‌های اطلاعاتی و ارتباطی دنیا، روزگار مطالعه و خواندن - که کتابخوانی بارزترین شکل آن است - سپری شده است؟ آیا با غلبه جریان چندرسانه‌ای در فرایند تولید و انتشار اطلاعات، «متن» به حاشیه رانده خواهد شد و انسان معاصر از خواندن بی‌نیاز می‌شود؟ انسانی که چند دهه اخیر را به تعییر «نیل پستمن»، پای تلویزیون «زنگی در عیش و مردن در خوشی» را تجربه کرده و چند سالی است با نگریستن به صفحه مانیتور و تلفن همراه در دنیای مجازی غرق شده، آیا دوباره به کهکشان گوتبرگ باز خواهد گشت؟ به باور نویسنده هیچ یک از تحولات اخیر از ارزش و اهمیت مطالعه نکاسته و «خواندن» همچنان در کانون فرایند تولید، توزیع و مصرف اطلاعات جای دارد. اما شاخص‌ها و مصادیق خواندن در دنیای امروز ما دگرگون شده است. در نتیجه اگر در برخی از پیش‌فرض‌های خود درباره مفهوم خواندن کمی درنگ کنیم خواهیم دید که نه تنها روزگار متن و خواندن سپری نشده است، بلکه آدمی هر روز بیشتر از گذشته به خواندن نیاز دارد. هر چند تعاریف متداولی که از خواندن در خاطره جمعی ما ثبت شده ممکن است به روشنی یانگر حضور مستمر مطالعه در زندگی نباشد، اما ما همگی در سپهری از متون و کتاب‌ها زندگی می‌کنیم. حتی کتاب‌هایی که نخوانده‌ایم و نمی‌خوانیم نیز بر زندگی ما اثر می‌گذارند. زیرا ذهن و زبان بشر در طول قرن‌ها زیست جمعی در این کره خاکی در پرتو متون و خواندن شکل گرفته است و این روند همچنان پابرجاست.

خواندن به مثابه هضم کردن (با نگاهی متفاوت به یافته‌های مطالعه پرلز)

عبدالعظیم کریمی^۱

(سخنران کلیدی)

چکیده

برخلاف تصور رایج و تعریف‌های معمول، "خواندن" بیش آنکه رمز گشایی^۲ علامت و نشانه‌های نوشتاری و یا بازیافت اطلاعات صریح یا ضمنی از یک متن باشد مکاشفه‌ای فاعلی برای خلق معنا از متن - و حتی فراتر از متن - است تا هر کس به سبک خود اطلاعات و دانش دریافتی را شخصاً بنا کند و سامان بخشد.

یافته‌های پژوهشی مطالعه‌ی پرلز PIRLS نشان می‌دهد؛ دانش آموزانی که به طور خودانگیخته و با انگیزه‌های درونی، هدف شخصی (نه تکلیف اجباری و نه مقاصد مدرسه‌ایی و نمره‌ایی) مطالعه می‌کنند در سواد خواندن و در ک لایه‌های عمیق‌تر یک متن ادبی^۳ یا اطلاعاتی^۴ پیشروتر و مشتاق‌تر از دیگران عمل می‌کنند. یافته جالب‌تر در نتایج پرلز حاکی است که کتاب‌های غیردرسی (یعنی "نامرboط" به درس رسمی) می‌خوانند، عملکرد بسیار بهتری در درس‌های مدرسه‌ای ("مربوط") دارند! اگر خواندن را به توانایی شناخت، در ک، تفسیر و ارتباط معنی دار با متن‌های نوشتاری تلقی کنیم و باسادی را یک زنجیره آموزشی بداییم که توانایی رسیدن به توسعه‌ی دانش و تجربه، و شرکت کامل در جامعه‌ای بزرگ‌تر را برای یک فرد فراهم می‌کند، آنگاه درخواهیم یافت که خواندن در جامعه امروز، با ظهور جهان مجازی؛ و فرهنگ مجازی از خوانش رسمی و کلاسیک خارج شده و معنا و مفهومی متفاوت به خود می‌گیرد.

خواندن در گفتمان جدید به رمز گشایی "گفته‌خوان" از گفته‌های "گفته‌پرداز" محدود نمی‌شود و به مرزهای درونی و چگونگی فهم و هضم مخاطب از گفته نیز گسترش می‌یابد تا آنچه که خواندن به مثابه هضم کردن متن (ونه هضم شدن در متن) باز تعریف می‌شود.

از سوی دیگر تعریف یاددهی - یادگیری^۵ نیز در جهان امروز با چرخشی تمام عیار به یادگیری - یاددهی تغییر مسیر داده است و با عنوان یادگیری وارونه^۶ فضای یادگیری و رابطه معلم و شاگرد را از بنیاد دگرگون کرده است.

در این رویکرد فرآیند آموزش نیز محدود به آنچه افراد می‌آموزند نیست. بلکه تلاش بی وقه برای "نایادگیری"^۷ یعنی آنچه آنها نباید بیاموزند نیز می‌باشد. زیرا خلاق‌ترین و مفیدترین نوع یادگیری‌ها نایادگیری آن چیزی است که غیرمفید و غیرحقیقی است و معنادرترین نوع خواندن نیز آن چیزی است که خوانش پذیر نیست!

در این مقاله که با "دیدمان" و یا "پارادایم" ساختار شکنانه و تا اندازه‌ایی "بیم آورانه" همراه است تلاش شده است تا با انجام یک "جراحی خوبیار"، ارکان آسیب‌زای نظام آموزشی خواندن، فرو ریخته تا از ورای آن، سازه‌های نوین "گفتمان خواندن به مثابه

^۱ عضو هیات علمی پژوهشگاه تعلیم و تربیت و مدیر ملی مطالعات بین المللی تیمز TIMSS و پرلز PIRLS در ایران، abdolazimkarimi@gmail.com Karimi@rie.ir www.karimi.ir

^۲. Encoding

^۳. Literary

^۴. Informational

^۵. Teaching -learning

^۶. Flipped learning

^۷. Unlearning

هضم کردن" باز زایی گردد مشروط به آنکه مخاطبان "دل‌آگاه" و همدلان "نهان‌آشنا" نیز در این جراحی خطرساز تا فرجام، همساز و همبال باشند.

افرون بر آن، با توجه به وجه غالب این نوشتار که از ساختار و ریختاری پارادوکسیکال و ناسازوارانه برخوردار است، مفهوم خواندن با معنایی دو سویه؛ یکی "کسب مطالب"، و دیگری "حذف مطالب"؛ یکی زدایش آنچه هست و دیگری زایش آنچه باید باشد؛ یکی ویرانی دانسته‌ها، و دیگری پدیدآوری ندانسته‌ها؛ یکی رمزگذاری و دیگری رمزگشایی؛ یکی اختفا و دیگری انکشاف؛ یکی حذف کردن و دیگری جذب کردن مورد بررسی و واکاوی قرار گرفته است.

سپس راهکارهای برخاسته از یافته‌های مطالعات ملی و بین المللی در حوزه خواندن برای اصلاح و بهبود نظام آموزشی و کیفیت بخشی به فرآیند سوادآموزی عمقی ارائه شده است.

اندیشه انتقادی و خواندن متون کلاسیک

محمد علی مرادی^۱

(سخنران کلیدی)

چکیده

نویسنده در این گفتار، نخست به کنش نوشتمن و تمایز آن با خواندن پرداخته است. تنش نوشتمن را در ذهن خدائي و ذهن انساني بيان نموده و آنگاه شرایط نوشتمن و رابطه آن با خواندن را به بحث گذاشته است. در ادامه به شکل‌گيري ذهن و خودانگيختگي و پذيرندگي ذهن پرداخته و برخورد فعال با متن را در بستر ايجاد و خلاقيت و باز توليد متن آورده است. تشریح شده است که چگونه اندیشه انتقادی در این روند می‌کوشد با خوانش متن به باز تولید متن دست يابد. این بحث با مروری بر اندیشه فيلسوفان که سرمنشاء آنرا در کانت در "سنجهش خرد ناب" دانسته است، مطرح نمود است.

^۱. دکترای فلسفه

فلسفه ورزی در باره خواندن

یحیی قائدی^۱

(سخنران کلیدی)

چکیده

به شیوه‌های گوناگون می‌توان درباره خواندن فلسفید. سنتی‌ترش کاوش در این‌باره است که فیلسوفان درباره خواندن چه پرسش‌هایی داشته‌اند و چه پاسخ‌هایی داده‌اند. گونه‌ای دیگر بالا زدن آستین فکر است. چنانکه خود فلسفوفی کنی نه اینکه وامدار پاسخ‌های فیلسوفان باشی. فیلسوفی کردن بر بنیاد فکر کردن، هم توانایی فلسفی شما را ورز می‌دهد، هم خواندتنان را چارچوب‌دار می‌کند. نخستین گار در راه فلسفیدن درباره خواندن پیداکردن مهمترین پرسش است. "خواندن چیست و چرا باید خواند" را می‌پندارم که از مهمترین پرسش‌هاست. از یک سو می‌دانیم که اندیشه‌های بیرون آمده از درون خود، همان‌هایی هستند که بر آنها استوار می‌شویم و راهمن را به پیش می‌بریم و از سوی دیگران پاسخ‌های دیگران، به ویژه اگر حالت تزیریکی به ذهن پیدا کنند ما را از استواری می‌اندازند. در این صورت چرا باید خواند؟ بهتر نیست که خود فکر کنیم؟ یا دست کم خود را بخوانیم یا خود تولید کنیم و خود بخانیم؟ ممکن است پاسخی دیگر را جست که به خواندن پاسخ‌های دیگران خوش آمد بگوید؟ پاسخ‌های دیگران در درازنای دوران در صورتی خواندار خواهد شد که نخست شما چارچوب فکریت را بنا کرده باشید و در هر زمینه مورد کاوش در پی یافتن پاسخی باشی که پرسش آن از درون تو جهیده باشد. خواندن پادرهوا، تو را نیز پادرهوا خواهد کرد. شما در شمار کسانی خواهید شد که انبویی از چیزها از دانستی‌های علمی گرفته تا شعر و داستان و جز آن خوانده‌اند اما گفتار و نوشتار یکدست از سر و زبانشان بیرون نمی‌جهد و بر همین راه در قدماشان استوار نمی‌شود. حتی کسانیکه گستران خواندن می‌شوند ممکن است فکر زبان و گام‌های هماهنگ نداشته باشند. گامهایی که سراسیمه پرسش باشند نه برده تهدید برای خواندن چون برآمدن از پس آزمون. سرانجام چرا باید خواند؟ چه باید خواند و چگونه باید خواند؟ در خواندن بر راه فلسفه ورزی ناگزیر تنها خواندنی‌هایی سودمند خواهند بود که نخست در پی فرونشاندن تشنگی پرسش باشد و دوم از فرونشاندن تشنگی دیگران برآمده باشند. این خود پاسخی است برای چه خواندن و زمانی که این دو دانستی چگونگی را کشف خواهی کرد.

تشنگی جو آب کم اور بدست/تابعو شد آبت از بالا و پست

کلیدواژه‌ها: فلسفه ورزی، خواندن، فلسفه ورزی خواندن

اندیشیدن به زبان قومی، خواندن و نوشن به زبان ملی

(با تأملی در زبانهای منطقه‌ای اقوام در مواجهه با زبان ملی و زبانهای بین المللی)

(ضرورت فرهنگستان زبان برای هریک از زبانهای قومی)

اسماعیل یوردشاھیان^۱، نیما کوشش^۲

(سخنران کلیدی)

زبان را معرف زندگی و هستی فرهنگ هر فرد و هر قوم گفته‌اند. زبانهای قومی در این راستا چقدر موفق بوده‌اند؟ وضعیت ساختار، میزان و وسعت کاربرد و ماندگاری هر یک از زبانها در گذر زمان بخصوص در عصر حاضر که عصر شبکه‌ها و دنیای مجازی است. چقدر و چگونه است؟ آیا گفتن و اندیشیدن به این زبانها، نوشن و خواندن را فراهم کرده است؟ این‌ها مسائل ما در این پژوهش بود. اما برای روشن شدن این مسائل به اهدافی که از درون این پژوهش بر می‌خواست باید دست می‌یافتیم

هدف ما از این تحقیق شناخت وضعیت هریک از زبانهای قومی با توجه به موارد طرح شده در بیان مسئله بود:

- ۱- شناخت وسعت زبان و تعداد واژگان مورد استفاده در دیالوگ (یا صحبت و یا گفتگوهای رایج و معمول روزانه مردم هر یک از اقوام؛
- ۲- شناخت میزان و یا تعداد واژگان مشترک در هر یک از زبانها و تداخل واژگان در گفتگوهای روزانه مردم از زبانهای دیگر؛
- ۳- با روشن شدن دو مورد اول و دوم: اندیشیدن به زبان قومی و نوشن و بخصوص خواندن به زبان ملی و یا بین المللی چگونه است؟

منطقه تحقیق: آذربایجان غربی

اقوام و زبانهای قومی مورد مطالعه: آذریها (زبان ترکی)، - کردها (زبان کردی با تأمل در لحن و گویش شاخه‌های رایج در زبان مردم کرد) - ارمنیها (زبان ارمنی) - آشوریها (زبان سریانی و کلدانی شرقی) - زبان ملی فارسی - زبانهای بین المللی: انگلیسی، فرانسه، اسپانیایی، آلمانی

روش تحقیق: در این پژوهش جدا از مرور منابع کتابخانه‌ای از تحقیق میدانی براساس روش مشاهده مستقیم پهنانگر که بهترین روش مطالعه در سنجش‌های اجتماعی و نظری است استفاده کردیم

^۱. شاعر، نویسنده، پژوهشگر و عضو هیئت علمی پژوهشی دانشکده پژوهشی ارومیه و دانشگاه سیون سوئیس، متولد ۱۳۳۴ در شهر ارومیه است. وی دارای مدرک تحصیلی فوق لیسانس پژوهشی فرهنگ و تمدن و دکترای پژوهشی روانشناسی اجتماعی از دانشگاه لوند سوئد است. از او تاکنون ۲۱ عنوان کتاب (۱۲ مجموعه شعر، ۵ زمان و چهار اثر پژوهشی در زمینه زبان و مبانی حسی زبان و جامعه شناسی و قوم شناسی و ۳۷ مقاله علمی و پژوهشی در موضوعات مختلف منتشر شده است که از معروف‌ترین آثار او می‌توان به مجموعه شعرهای: ترانه آبی، اورمیای بنفش. یاسمن در باد و رُمانهای: سامانچی قیزی (دختر کاه فروش)، آن جا که زاده شدم، رای ورعنا، دلباختگان بی نام شهر من و کتابهای پژوهشی: تبارشناسی قومی و حیات ملی و پدیدار شناسی انسانی چاپ دانشگاه بروگسل اشاره کرد. es_yourdshah@yahoo.com

^۲. نیما کوشش دانشجوی کارشناس ارشد زبان انگلیسی

جمعیت مورد مطالعه در میان تمام اقوام از هر صنف و طبقه اجتماعی بین سنین ۱۵ تا ۷۰ سال در سه شهر اورمیه، مهاباد و سلماس و ۱۵ روستا بر حسب انتخاب راندم از میان شهرها و روستاهای استان آذربایجان غربی بودند.

توضیح در مراحل مطالعه و اجرای میدانی. یکی از روش‌های ما ضبط دیالوگهای روزانه اشار مختلف مردم و آنالیز و جداسازی واژگان بود که به عنوان نمونه‌های معرف که به صورت تصادفی انتخاب می‌شدند (مثل صحبت‌های چند خانم در روستا هنگام کار و یا دیدار ضبط می‌شد و یا بیانات یک معلم و یا یک استاد دانشگاه و یا صحبت‌های دو کارگر و... که بعد از ضبط عمدۀ کار اصلی آنالیز و جدا سازی واژه‌های تکراری و واژه‌های مشترک بین دیگر زبانها و واژگان حرکتی و حسی و مفهومی بود.

متغیرها: عمدۀ متغیرها تحقیق اسمی بودند مگر در ردیف‌های سنی و شغلی و جنسی نمونه‌ها به متغیرهای رتبه‌ای برخور迪م توضیح: در هنگام تحقیق به متغیر بسیار مهم و تاثیر گذار اندیشیدن به زبان قومی اما خواندن و نوشتن به زبان ملی برخورديم و توجه و تأملی عمیق به آن داشتیم و برای دستیابی به نتایج تأثیر آن اقدام به مطالعه ساختار، گذشته و تاریخ و وضعیت فعلی هر یک از زبانهای اقوام کردیم تا علاوه بر شناخت کامل از گذشته و ساختار آنها، میزان نرمی و گستردگی و تنوع گوییش و لحن در کاربرد واژگان و واژه سازی و واژه پذیری و استعمال واژگان علمی و بین المللی را در هریک از زبانهای قومی بیابیم.

رفتار جدید خواندن در عصر دیجیتال

موسی یمین فیروز^۱

(سخنران کلیدی)

چکیده:

عصر جدید، شکل متفاوتی از نوشتمن و خواندن را به ما عرضه نموده است و مژده پیشینه ها نشان دهنده آن است که گرچه خواندن به شکل سنتی (چاپی) به زندگی خود ادامه خواهد داد اما گرایش به مطالعه در فضای مجازی فرآیندی رو به رشد و تغییر پذیر دارد. ویژگیهایی چون چندرسانه ای بودن، دسترس پذیری، رشد ^{۴۰} درصدی انتشارات دیجیتال در مقابل انتشارات چاپی و تولید ابزارهای جدید خواندن را می توان از دلایل اصلی افزایش خواندن دیجیتال دانست و حتی تحقیقات نشان داده است که رشد و دسترس پذیری منابع اطلاعاتی الکترونیکی موجب شده است تا جوانان بیشتر به خواندن علاقمندی نشان بدتهند.

از آنجا که خواندن فرآیندی تعاملی است و از ارتباط بین خواننده و منبع اطلاعاتی شکل می گیرد می تواند متأثر از ویژگی های خواننده و محمول های اطلاعاتی امروزی باشد. بنابراین در این نوشتار با توجه به رویکرد فوق برآن هستیم در چارچوب ویژگی های منابع اطلاعاتی دیجیتال شامل:

سرعت دسترس پذیری، سرعت انتقال اطلاعات، عدم محدودیت مکانی و زمانی، فرامتن و فرآپوند، چندرسانه ای بودن، قابلیت های جستجو، هزینه های پائین تر و همچنین ویژگی های خواننده امروزی شامل:

کجکاوی و علاقمندی ، شور و هیجان، خلاقیت و نوآوری، آینده نگری و یا ویژگیهای همچون بی تفاوتی، بی احساسی، غیرکنجدکاو و غیر علاقه مند، تغییراتی که در رفتار خواندن ایجاد شده است را مورد بررسی و کنکاش قرار دهیم.

^۱. استادیار، گروه آموزش عمومی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بابل، yaminfirooz@gmail.com

بخش دوم: مقالات انتخاب شده برای ارائه شفاهی

تاملی تاریخی - جامعه شناختی در خواندن به مثابه امری پروبلماتیک

رشید احمدرش^۱، حسن منتظری خوش^۲

(ارائه شفاهی)

چکیده

زمینه: تأمل نظری ما در این مقاله بر این گزاره اصلی بنیان نهاده شده است که "نایپروبلماتیک بودن" امر خواندن نسبتی مستقیم و همافرا با بازی "شكل" و "زندگی" در جامعه ایرانی دارد. در حقیقت ادعای ما این است که در این جغرافیای فرهنگی و اجتماعی، واپس ماندگی زندگی از شکل، عامل و معلول فرادستی و همه‌گیری "خواندن تروماتیک"^۳ است.

روش: روش ما تأمل تاریخی - پدیدارشناختی در واسازی و فهم امر خواندن، به مثابه بر ساختی تاریخی - جامعه شناختی است.

نتایج: از این رو از نظر نویسنده‌گان این مقاله، پروبلماتیک^۴ کردن امر "خواندن" به مثابه یک فکت فرهنگی، اجتماعی و تاریخی از یک طرف، در حقیقت به معنای تبدیل کردن آن به ابژه و موضوع تاملات فکری و نظری و نیز به معنای واسازی ساخت ناگشوده امر خواندن است و از طرف دیگر، جلوگیری از فروکاهیدن و فروغ تانیدن امر اجتماعی خواندن به امری سطحی، دم دستی، غیر تاریخی، تفنه، غیر کارکرده و زرد است.

کلید واژه‌ها: خواندن، مدرنیته وارونه، خواندن پروبلماتیک، بازی شکل و زندگی

^۱. دکترای جامعه شناسی، عضو هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان کردستان، نویسنده مسئول. rhmadrash76@yahoo.com

^۲. دانشجوی دکترای جامعه شناسی دانشگاه کاشان و دبیر آموزش و پژوهش پیرانشهر

^۳. آسیب زا Traumatic

^۴. مسالمه‌مند و مشکل‌دار Problematic

آیا خواندن ممکن است؟ تحلیلی بر آراء امیر تو اکو و ژرژ پوله پیرامون خواندن

سمیه سادات آخشیک^۱

(ارائه شفاهی)

"آگاهی مرا هستی ای شگفتزده می کند که از آن من نیست اما من آن را به گونه ای تجربه می کنم که گویی از آن من است".

Georges Poulet (۱۹۶۱)

چکیده

زمینه: مقاله حاضر با دیدگاهی فلسفی به مفهوم خواندن و پدیدارشناسی آن پرداخته و تکیه بر آراء پوله و اکو با نگرشی پس اساختار گرایانه این مفهوم را بازشکافی کرده است. با توجه به اینکه در متون فارسی توجه چندانی به بعد فلسفی خواندن نشده است، این مقاله سعی دارد تا بخشی از کاستی های این حوزه را پوشش دهد.

هدف: هدف از نگارش این مقاله شناسایی دیدگاه های امیر تو اکو و ژرژ پوله به عنوان دو تن از صاحب نظران پس اساختار گرا و نو اندیش به متن، نویسنده و خواننده و تلقی آنها از خواندن است.

روش / موارد: دستیابی به هدف پیش گفته با مطالعه آراء و اندیشه های اکو و پوله و بررسی دیدگاه های این دو تن پیرامون خواندن و مقایسه آنها با یکدیگر ممکن شد.

یافته ها: بازخوانی افکار اکو و پوله و تحلیل دیدگاه آنها درباره مفهوم خواندن به شکل گیری این اندیشه انجامید که شیوه تلقی و برداشت اکو و پوله از فرایند خوانش تا اندازه ای به یکدیگر نزدیک است و در برخی جهات آنها را می توان در امتداد یکدیگر دانست.

نتایج: برای بحث از خواندن و آغاز پژوهش درباره این مفهوم یا مفاهیم مربوط به آن شناسایی ابعاد فلسفی آن و اتخاذ زاویه دید فلسفی مناسب و مناسب امری لازم است. با تحلیل دیدگاه این دو صاحب نظر مشخص شد که با استناد به سه مفهوم بنیادی مطرح در نظر پوله می توان پایانی باز بر فلسفه نیمه تمام اکو به ویژه در مقوله تفسیر در باب خواندن متصور شد.

کاربردهای احتمالی: انتظار می رود این جستار کوتاه با نشان دادن برخی از مهمترین زوایای نگرهای پس اساختار گرایان به مقوله خواندن از وron بر کمک به مسیریابی فلسفی پژوهش های این حوزه به رشد و تقویت زمینه های فلسفی آنها نیز کمک کند.

ارزش / اصالت: ارزشمندی این اثر به بعد فلسفی آن و توجه دادن پژوهشگران به حرکت در عرض مقوله خواندن مربوط است و اصالت آن در تلاش برای یافتن دیدگاه های مشابه و امتزاج منطقی آنها هویتا است.

کلیدواژه ها: خواندن، پدیدارشناسی خواندن، پس اساختار گرایی، ژرژ پوله، امیر تو اکو

تأملی بر وضعیت بهره‌گیری از اینترنت و رفتار خواندن اعضای کتابخانه‌های عمومی شهر سنندج

اسماعیل احمدی^۱

(ارائه شفاهی)

چکیده

زمینه: ابزارهای دیجیتال و اینترنت در حال حاضر در زندگی روزمره اکثر افراد وارد شده و امکانات متعددی را برای آنان فراهم ساخته است. اثربخشی این پدیده شگفت‌بر همه جنبه‌های زندگی غیر قابل انکار است. از جمله در حوزه خواندن این تأثیر قابل مشاهده است. به حدی که یکی از دغدغه‌های مسؤولان کتابخانه‌های عمومی اثربخشی منفی این پدیده بر فرهنگ و رفتار خواندن افراد و کاهش سرانه خواندن نسبت به اثربخشی مثبت آن است.

هدف: هدف اصلی این پژوهش بررسی وضعیت بهره‌گیری از اینترنت و رفتار خواندن اعضای کتابخانه‌های عمومی شهر سنندج می‌باشد.

روش: پژوهش حاضر به روش پیمایشی و از نوع کاربردی انجام شد. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخته بود. اعتبار پرسشنامه با استفاده از نظر متخصصان مورد تأیید قرار گرفت. پایایی آن نیز با استفاده از روش آلفای کرونباخ سنجیده شد و میزان آن ۰/۷۸ به دست آمد. جامعه آماری، اعضای کتابخانه‌های عمومی شهر سنندج بود. پرسشنامه در بین نمونه آماری (۳۶۱ نفر) توزیع و ۲۸۵ (درصد) پرسشنامه قابل استفاده دریافت گردید.

یافته‌ها: بنابر بر یافته‌ها، اکثر اعضا روزانه آنلاین شده و در طول روز به طور متوسط ۱۳۷/۷۳ دقیقه آنلاین هستند که از این میزان ۴۷/۵۳ دقیقه را صرف خواندن می‌کنند. افرادی که استفاده روزانه از اینترنت ندارند، عمدها گهگاه از اینترنت استفاده می‌کنند. اعضا بیشتر که روزانه در محیط چابک می‌خوانند که تعداد آنها کمتر از افرادی است که روزانه نمی‌خوانند، به طور متوسط ۶۰ دقیقه در طول روز مطالعه می‌کنند. سایر اعضا هم عمدها گهگاه می‌خوانند. اکثر اعضا توأم‌نی خود در استفاده از اینترنت را در حد متوسط دانسته و مهم‌ترین راههای یادگیری نحوه استفاده از اینترنت را تجارب و مطالعات شخصی عنوان کردند. یافتن و دانلود اطلاعات بیشترین فعالیت‌های انجام شده توسط اعضا در محیط اینترنت بوده است. در بین منابع اطلاعاتی به طور کلی اطلاعات آنلاین و در بین منابع اینترنتی سایت‌ها بیشترین منبع مطالعه بود. مهم‌ترین هدف اعضا از خواندن افزایش دانش تخصصی بود. در محیط چابک خواندن با تمرکز، عمیق و دقیق بیشترین و خواندن غیر خطی کمترین شیوه‌های خواندن بوده‌اند. در محیط اینترنت نیز خواندن مطالب به صورت انتخابی بیشترین و خواندن دقیق و با تمرکز کمترین شیوه‌های خواندن بوده‌اند.

نتیجه‌گیری: نتایج گویای آن است که اعضا کتابخانه‌های عمومی شهر سنندج به استفاده از محیط اینترنت راغب بوده و فعالیت‌های مختلفی در این محیط دارند. آنها به محیط اینترنت به عنوان منبع دستیابی به اطلاعات نگاه کرده و بخشی از وقت خود را در این فضای خواندن اختصاص می‌دهند. اما شیوه‌های خواندن آنان تحت تأثیر محیط اینترنت قرار گرفته و با شیوه‌های خواندن در محیط چابک متفاوت است.

کاربردهای احتمالی: یافته‌های این اثر برای مسؤولان نهادهای درگیر در حوزه خواندن حائز نکات قبل توجهی است، چرا که بر اساس اطلاعات کسب شده، می‌توانند برنامه‌ریزی مؤثرتری را در راستای ارتقای سرانه خواندن مخاطبان خود انجام داده و به شکل مناسب‌تری با چالش‌های فناوری‌های جدید اطلاعات و ارتباطات مواجهه نمایند.

ارزش/اصلت: شناخت ویژگی‌ها، رفتار و علایق مطالعاتی اعضا کتابخانه‌های عمومی در محیط اینترنت به دلیل فراگیری این محیط به عنوان محیط مطالعاتی و تأثیرات آن بر وضعیت خواندن افراد از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ از این‌رو انجام چنین پژوهشی ضرورت دارد.

کلیدواژه‌ها: اینترنت، رفتار خواندن، اعضا کتابخانه‌های عمومی، کتابخانه‌های عمومی سنندج.

بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی خانواده بر خواندن فرزندان

ملیحه سلیمانی ریزی^۱، پریسا لرکی^۲، اعظم بیگ لو^۳

(ارائه شفاهی)

چکیده

زمینه: سرمایه اجتماعی خانواده عاملی در جهت رشد و پیشرفت اجتماعی و ارتقای سرمایه انسانی فرزندان می‌باشد، علاوه بر آن خانواده به عنوان مهم‌ترین نهاد اجتماعی نقش مهمی در نهادینه کردن امر خواندن ایفا می‌کند. با توجه به اهمیت سرمایه اجتماعی خانواده در تغیب و ترویج امر خواندن در فرزندان، تا کنون پژوهشی در این راستا انجام نگرفته است.

هدف: سرمایه اجتماعی خانواده را می‌توان زیرساختی در جهت ایجاد عادات کودکان به شمار آورد. هدف اساسی پژوهش حاضر، بررسی رابطه سرمایه اجتماعی خانواده و عادات خواندن فرزندان است.

روش: روش پژوهش حاضر توصیفی و پیمایشی است. جامعه آماری پژوهش شامل والدین دانش آموزان مدارس غیر انتفاعی متوسطه اول شهر فولادشهر (استان اصفهان) است. بر اساس جدول مورگان نمونه ۳۰۰ نفری به روش نمونه گیری تصادفی تعیین شد که در نهایت ۲۷۴ پرسشنامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. جهت جمع آوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته بر مبنای پرسشنامه پژوهش غلامی کوتایی و قربان نژاد شهرودی (۱۳۹۳) استفاده شد. در نهایت داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS در سطح آمار توصیفی (توزیع فراوانی) و آمار استنباطی (آزمون همبستگی اسپرمن) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج پژوهش حاضر نشان داد بین برخی از ابعاد سرمایه اجتماعی خانواده و دستاوردهای خواندن فرزندان رابطه معناداری وجود دارد. بعد سرمایه اجتماعی درون خانواده در دو بخش ساختاری و شناختی با میزان خواندن نوجوانان نویسنده داشت، در حالیکه در بعد سرمایه اجتماعی بیرون خانواده تنها در بخش ساختاری رابطه معنادار با متغیر خواندن مشاهده شد.

اصالت و ارزش: پژوهش حاضر با توجه به اهمیت جایگاه خواندن در رشد و توسعه جامعه و همچنین تأثیر خانواده بر عادات فرزندان از جمله نهادینه کردن امر خواندن انجام گرفته است.

کلیدواژه‌ها: خواندن، سرمایه اجتماعی خانواده، شهر فولادشهر

^۱. کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی، کتابدار نهاد کتابخانه‌های عمومی (نویسنده مسئول)، salimian23@gmail.com

^۲. کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی، کتابدار نهاد کتابخانه‌های عمومی، larkiparisa@gmail.com

^۳. کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی، کتابدار نهاد کتابخانه‌های عمومی، beiglooazam@gmail.com

بررسی رابطه‌ی خواندن با آشتفتگی‌های درونی (استرس و اضطراب)

باخان احمد حمه امین^۱

(ارائه شفاهی)

چکیده

زمینه: در این مطلب و نوشه می‌خواهیم از جهان مدرن و پر از انبوهی از آشتفتگی‌های روحی و درونی انسان، نقش و تاثیر هنر خواندن و رابطه‌ی آن با ناآرامی‌های درونی، اسباب به وجود آمدنشان و ویژگی‌های آن‌ها با خواندن صحبت به میان آوریم.

هدف: نقش و نوع رابطه خواندن در کاهش آشتفتگی روانی و نیز بررسی تاثیر نوع و موضوع کتاب‌های انتخاب شده.

روش / مواد: بررسی موضوع‌های ادبی و انواع آن و تاثیر آنان بر خواننده و نیز تلاش در جهت بررسی میزان نقش استرس و اضطراب و نوع آن بر خواننده.

یافته‌ها: خواندن به ویژه خواندن کتاب‌های ادبیات و داستانی، ارتباط مستقیمی با حالت‌های درونی آنان دارد، و گاهی هم سبب ایجاد ناآرامی و پرسش می‌گردد؛ از سوی دیگر موجب کاهش استرس‌ها و دردهای درونی بشر می‌شوند.

نتایج: از یافته‌های پژوهش به این نتیجه رسیدم، که در نظریه‌های درونی هم همیشه رابطه‌ی روحی و روانی میان متن و نویسنده و خواننده وجود دارد و به شیوه‌ی غرق شدن خود در متن خواننده با نویسنده و متن همانه‌گی ایجاد می‌کند و در نهایت راه حلی برای مشکلات خود می‌یابد.

کاربردهای احتمالی: در مجتمع‌های عمومی که امکان به وجود آمدن آشتفتگی‌ها و حالت‌های ناآرامی درونی زیادتر است، غیر از به دست آوردن اطلاعات عمومی، جهت رسیدن به آرامش از تنش‌های درونی به کتاب‌ها پناه برده و اقدام به خواندن کتاب نماییم.

ارزش / اصالت: همچنین میتوان گفت، که انجام این مقاله برای کمک کردن به انسان‌های غرق در خود سودمند است، به خصوص افراد جامعه‌های ما که غرق خون و جنگ هستند، راهی هست برای بیرون آوردن خود و دیدن تجربه‌ی متفاوت، و هر چند در دنیا درباره‌ی این بابت بررسی کرده‌اند ولی شاید برای مجتمع‌های شرق سودی ایجاد بکند.

کلیدواژه‌ها: خواندن، رابطه، درون، استرس، راه حل.

^۱. کارشناسی ارشد ادبیات کردی، دانشکده زبان دانشگاه سلیمانیه، bakhan_ahmad@yahoo.com

خواندن به مثابه یک مهارت راهبرد محور: حلقه مفقوده در نظام آموزشی ایران

حسین داوری^۱

(ارائه شفاهی)

چکیده

خواندن به مثابه یکی از مهارت‌های مهم سوادآموزی در سه دهه اخیر با حجم قابل توجهی از پژوهش‌ها همراه بوده است. به استناد این پژوهش‌ها، تقویت و بهره‌گیری موثر از این مهارت در گروی تسلط فراگیر بر راهبردهایی است که بخشی اجتناب‌ناپذیر در آموزش طبیعی مهارت خواندن و درک مطلب است. نظر به بهره‌گیری عملی این دسته از راهبردها در کتاب‌های آموزش زبان اول و دوم در جوامع مختلف و بهویژه جوامع انگلیسی زبان، بررسی و تحلیل کتاب‌های آموزش خوانداری زبان فارسی در نظام آموزشی نشان می‌دهد که آموزش این مقوله تا حد قابل توجهی تهی از راهبردهای موثر این مهارت است؛ نقصی که ماحصل آن برآورده نشدن اهداف آموزش این مهارت در نظام آموزشی است. از این رو در این مقاله، ضمن بررسی توصیفی و تحلیلی مهمترین راهبردهای مطرح در تقویت مهارت خواندن، به روش کیفی و تحلیل متن به ارزیابی تعدادی از درس‌های کتاب‌های خوانداری کلاس‌های سوم، چهارم، پنجم و ششم ابتدایی پرداخته شده تا میزان تنوع و کارکرد آن‌ها در مقایسه با مهمترین راهبردهای مطرح در این حوزه مقایسه و سنجیده شود. نظر به یافته‌های این پژوهش که مبین فاصله قابل توجه این کتاب‌ها از حیث بهره‌گیری از راهبردهای مناسب و متنوع خواندن می‌باشد در این مقاله، این نتیجه حاصل آمده است که مهارت خواندن در این کتاب‌ها تا حد قابل توجهی با یک مهارت راهبرد محور فاصله دارد. بنابراین می‌توان بر نتایج پژوهش، پیشنهادهایی در راستای جبران این کاستی با هدف کارآمدترساختن آموزش این مهارت ارایه شده است. بی‌تردید، بهره‌گیری از یافته‌های چنین پژوهش‌هایی که کمتر در حوزه کتاب‌های آموزش زبان فارسی به عنوان زبان اول نظام آموزش رسمی صورت پذیرفته است، نه تنها می‌تواند در تالیف کتاب‌هایی از این دست بهره‌گرفته شود، بلکه به طور مشخص مدرسان این کتاب‌ها می‌توانند با درک این کاستی، از این راهبردها در آموزش بهتر مهارت خواندن در کلاس‌های خود استفاده نمایند.

کلیدواژه‌ها: مهارت خواندن، راهبرد، کتاب‌های خوانداری.

^۱- دکترای زبان‌شناسی، استادیار گروه زبان انگلیسی دانشگاه دامغان، h.davari@du.ac.ir

کودکان چگونه با هم خواندن را در کتابخانه تجربه می‌کنند؟ (مطالعه موردي حلقه مطالعاتی کودکان خانه کتابدار کودک و نوجوان و ترویج خواندن)

شهرزاد مقصودی نسب^۱، فاطمه فهیم‌نیا^۲، مریم ناخدا^۳

(ارائه شفاهی)

چکیده

زمینه: کتاب خواندن، لذت ارضاي حس کنجکاوی و کشف ناشناخته‌ها، يادگیری مستمر و غيررسمی، و تجربه آنچه ممکن است در دنیا واقعی قابل انجام نباشد را برای کودکان فراهم می‌کند. کتابخانه با فراهم کردن منابع مناسب می‌تواند این لذت را به کودکان هدیه دهد و هم‌چنین با ایجاد فرصتی برای با هم بودن کودکان در خواندن، لذت و تجربه شکل دادن ارتباطات اجتماعی را فراهم کند.

هدف: هدف اصلی این پژوهش «بررسی نقش حلقة مطالعاتی کودکان خانه کتابدار کودک و نوجوان در ایجاد فضای برای خواندن گروهی میان کودکان» است. اهداف فرعی این پژوهش عبارتند از بررسی: چگونگی اجرای خواندن خلاق کودک محور در حلقة مطالعاتی، نقش حلقة مطالعاتی در ایجاد مهارت‌های زندگی میان اعضاء، نقش حلقة مطالعاتی در ایجاد مهارت تفکر انتقادی میان اعضاء، و نقش حلقة مطالعاتی در کشف و درک نیازهای اطلاعاتی کودکان

روش/مواد: رویکرد این پژوهش کیفی و روش انجام آن مطالعه موردي است. در این پژوهش، حلقة مطالعاتی (از برنامه‌های جانبی خانه کتابدار) انتخاب و جنبه‌های گوناگون آن در یک پژوهش اکتشافی بررسی شد. داده‌ها براساس مصاحبه گروهی و مشاهده گردآوری، و در مرحله بعد سازماندهی و تفسیر شدند.

یافته‌ها: حلقة مطالعاتی با اجرای برنامه‌های متنوع کتابخوانی، بلندخوانی، بحث و گفتگو، بازی، ساخت کاردستی، اجرای نمایش و غیره؛ خواندن را به امری دلپذیر و جمعی برای کودکان تبدیل می‌کند. در حلقة مطالعاتی، خواندن، خلاق و کودک محور است. کودک یک شنونده منفعل نیست و خود نقشی فعال در اجرای خواندن دارد.

نتایج: کودکان با مشارکت در برنامه‌های حلقة مطالعاتی مهارت‌های زندگی اجتماعی را در خود ایجاد و تقویت می‌نمایند. آن‌ها با بحث و نقدهایی که پس از خواندن کتاب یا در حین آن با یکدیگر و یا با مریب خود دارند، قدرت و استدلال تفکر انتقادی را در خود ایجاد و پرورش می‌دهند. فضای بدون قوانین محیط‌های آموزشی، این امکان را برای کودکان فراهم می‌کند تا سوالات خود را آزادانه و بدون ترس در میان همسالان و مریب مطرح نمایند و با مشارکت اعضای حلقة و مریب پاسخی برای پرسش خود بیابند.

کاربردهای احتمالی: تولید کنندگان محتوا (دیجیتالی، چاپی، و دیداری-شنیداری) می‌توانند به بسیاری از نیازهای اطلاعاتی کودکان که از طریق بحث‌ها و گفتگوهای میان اعضای حلقة مطرح می‌شود، آگاه شده جهت تولید منابع مناسب استفاده نمایند.

ارزش/اصالت: این پژوهش به دلیل مکتوب کردن تجربه حلقة مطالعاتی و خواندن در فرایندی اجتماعی، در قالبی که برای سایر پژوهشگران قابل استفاده باشد و شروع سایر کارهای پژوهشی شود، ارزش دارد.

کلیدواژه‌ها: حلقة مطالعاتی کودکان، خواندن خلاق کودک محور، تفکر انتقادی، مهارت اجتماعی، فرایند اجتماعی خواندن

^۱ دانشجوی دکتری علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه تهران، (نویسنده مسئول) sh.maghsoodinasab@gmail.com

^۲ مدیر گروه رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه تهران، fahimna@ut.ac.ir

^۳ استادیار رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه تهران، mnakhoda@ut.ac.ir

چگونه می‌توان دانشآموزان را کتابخوان کرد؟ (گزارش یک تجربه)

مرتضی امرابی^۱، فیروزه زارع فراشبندی^۲

(ارائه شفاهی)

چکیده

زمینه: کتاب خواندن فعالیت و عادتی است که باید از کودکی درون انسان نهادینه شود. مدارس به دلیل پوشش گسترده وسیعی از جمعیت یک کشور، محل مناسبی برای ایجاد عادت کتابخوانی هستند.

هدف: هدف از این مطالعه، ارائه گزارشی از نتایج و نظرات پژوهشگر در مورد یک تجربه در زمینه کتابخوانی در مدارس شهرستان کوهدشت می‌باشد.

مواد/روش: پژوهش حاضر از نوع اقدام پژوهی بوده است. جامعه آن شامل مدارس مقاطع ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان شهرستان کوهدشت می‌باشد. روش گردآوری یافته‌ها مراجعه حضوری و مشاهده بود.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد شوق و علاقه به کتابخوانی در سنین ابتدایی بسیار بیشتر بود ولی به تدریج و با افزایش سن و مقطع تحصیلی، شوق و علاقه کمتری در بین دانشآموزان دیده شد.

نتایج: با توجه به کاهش علاقه به کتابخوانی در دانشآموزانی با سنین بالاتر، به نظر می‌رسد که بهتر باشد دانشآموزان را از دبستان و سنین کمتر به سوی کتابخوانی سوق داد. دبستان‌ها و برنامه‌های فرهنگی آنان می‌توانند در ایجاد عادت به کتابخوانی در کودکان محله‌های بسیار مناسبی باشند.

کاربردهای احتمالی: استفاده از نتایج این تجربه در مدارس سایر شهرهای کشور می‌تواند مؤثر باشد.

اصالت/ارزش: ایجاد عادت به مطالعه در کودکان می‌تواند در سرنوشت آتی آنان و کشور اثرگذار باشد. نوآوری این پژوهش در روش انجام و نوع اجرای آن است.

کلیدواژه‌ها: اقدام پژوهی، دانشآموزان، کتابخوانی، کتابخانه، کوهدشت

^۱. مدیریت اطلاعات سلامت، دانشجوی دکترا، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران. morteza.amraei@yahoo.com

^۲. کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشیار، مرکز تحقیقات فناوری اطلاعات در امور سلامت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (نویسنده مسئول)،

f_zare@mng.mui.ac.ir

مدل‌های خواندن دیجیتالی: نگاهی به مدل خواندن تعاملی و مدل گاتری (مشارکت در خواندن آنلاین)

گلنسا گلینی مقدم^۱، سمیه فرزادی^۲

(ارائه شفاهی)

چکیده

زمینه: پیشرفت‌های سریع فناوری اطلاعات و ارتباطات و استفاده روزافزون از آن‌ها در زندگی روزمره، منجر به تغییرات زیادی در رفتارهای مختلف کاربران از جمله نحوه خواندن شده است. خواندن دیجیتالی، یکی از شیوه‌های نوین خواندن بوده و مدل‌های مختلفی برای آن ارائه شده است. در این مقاله دو مدل از مدل‌های خواندن دیجیتالی معرفی خواهد شد.

هدف: هدف از این مقاله معرفی مدل «خواندن تعاملی» و مدل «گاتری» در خواندن دیجیتالی می‌باشد.

روش: مطالعه حاضر با روش بررسی متون صورت گرفته و به مرور مقالات منتشر شده می‌پردازد و برای این منظور پس از جستجوی دقیق در پایگاه‌های اطلاعاتی فارسی و لاتین و مطالعه مدل‌های خواندن دیجیتالی، دو مدل مذکور جهت معرفی انتخاب شدند.

یافته‌ها: مدل «خواندن تعاملی» دارای سه ضلع اصلی است: آموزش خواندن دیجیتالی، ابزارهای مبتنی بر وب، و کاربران. در این مدل بر رابطه بین جنبه‌های مختلف خواندن دیجیتالی و تاثیر آن بر کاربران تاکید می‌شود. مدل «گاتری» در دو سطح دانش‌آموزی و تکالیف پیش‌بینی شده است. این مدل سطح دانش‌آموزی را از سطح تکلیف متمایز می‌کند. در واقع، اثرات متغیرهای سطح دانش‌آموزی، متغیرهای سطح تکلیف و تاثیر متقابل آن‌ها مدل سازی می‌شود.

کاربردهای احتمالی: با توجه به بررسی‌های انجام شده، هیچکدام از این مدل‌ها به صورت عملی در پژوهش‌های داخل ایران مورد استفاده قرار نگرفته‌اند. در حالی که تمايل دانشجویان و دانش‌آموزان برای خواندن دیجیتالی به وضوح مشاهده می‌شود، ضرورت تحقیق در این حوزه بیش از گذشته احساس می‌شود لذا پیشنهاد کاربردی مقاله این است که از مدل‌های معرفی شده برای بررسی دقیق خواندن دیجیتالی در سطوح مختلف دانش‌آموزی و دانشجویی در ایران استفاده شود.

اصالت/ارزش: این مقاله به معرفی دو مدل مذکور می‌پردازد. علت پرداختن به این موضوع، عدم وجود منابع فارسی کافی در خصوص مدل‌های خواندن دیجیتالی از جمله مدل «خواندن تعاملی» و مدل «گاتری» بوده است.

کلیدواژه‌ها: خواندن دیجیتالی، مدل خواندن تعاملی، مدل گاتری، مدل مشارکت در خواندن آنلاین

^۱ عضو هیات علمی گروه علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشگاه علامه طباطبائی (نویسنده مسئول) g_galyani@yahoo.com

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشگاه علامه طباطبائی، farzadiasman66@gmail.com

مسائل و چالش‌های خواندن در محیط دیجیتال

سید ابوالقاسم میرقیصری^۱، علی ابراهیمی نیا^{۲*}

(ارائه شفاهی)

چکیده

زمینه: چالش‌های خواندن در محیط دیجیتال یکی از دغدغه‌های قشرهای مختلف یک جامعه اطلاعاتی مانند جامعه دانشگاهی، صنعت چاپ و نشر، دیجیتال، نویسنده‌گان و خوانندگان و ... می‌باشد. تغییرات سریع دیجیتالی، تغییر در سبک زندگی و در حوزه مطالعه و خواندن را باعث شده است و به لحاظ اهمیت موضوع می‌باشد. تغییرات سریع در سبک زندگی و در حوزه مطالعه و خواندن را باعث شده است و به لحاظ اهمیت موضوع می‌باشد. تغییرات سریع در سبک زندگی و در حوزه مطالعه و خواندن را باعث شده است.

هدف: هدف مقاله بررسی چالش‌ها و رفتارهای خواندن در محیط دیجیتال است.

روش / مواد: در این مقاله روش تحقیق تحلیلی، توصیفی و اسنادی است.

یافته‌ها: تغییر تدریجی در رفتار مطالعه، بیشتر به سمت استفاده از صفحه نمایشگر و فرایندهایی مانند مرور سریع، توجه به کلیدواژه‌ها برای استفاده حداکثری از زمان و غلبه بر کثرت اطلاعات رفته است. لذت مطالعه مطالب چاپی، حذف کاغذ را در عصر کنونی با همه پیشرفتهای دیجیتالی، نامحتمل می‌سازد.

نتایج: با گرایش عمومی به استفاده از ابزارهای دیجیتال، مطالعه در این فضای سطحی‌تر، از هم گسخته‌تر و کم تمرکزتر شده است. افراد مایلند مقایلات را مرور و چیزهایی را به طور تصادفی پیدا کنند. آسیب‌های ناشی از خستگی زود هنگام چشم و دل زدگی از مطالعه و آسیب‌های جسمی به علت عدم رعایت آرگونومی، خواندن در فضاهای مجازی را تحت تاثیر قرار می‌دهد.

کاربردهای احتمالی: نتایج این مقاله می‌تواند برای عموم استفاده کنندگان فضاهای مجازی به ویژه برنامه‌ریزان آموزشی و تربیتی و تبلیغی و کارشناسان عرصه دیجیتال و ناشران کتاب‌های الکترونیک مفید باشد.

ارزش/اصلت: این مقاله به یکی از مسائل مهم روز و همه افراد فعل در محیط دیجیتالی می‌پردازد و به واکاوی جنبه‌های مختلف خواندن در آن اشاره دارد و می‌تواند آسیب‌های خواندن در فضاهای مجازی و راهبردهای برون رفت از این آسیب‌ها را گوشزد نماید.

کلیدواژه‌ها: چالش‌های خواندن، خواندن در محیط دیجیتال، خواندن و کتاب‌های الکترونیک

^۱. مدیریت آموزشی، عضو هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان قم، (نویسنده مسئول)، mirgheisary@gmail.com

^۲. زبان شناسی، عضو هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان قم، ali.ebrahiminiya@gmail.com

خواندن با کودکان یا برای کودکان: مطالعه موردی دانشآموزان پایه پنجم ابتدايی شهرستان بابل

حسن مقدس زاده^۱، فرزانه رئیسی^۲ و هاجر صفاهیه^۳

(ارائه شفاهی)

چکیده

زمینه: کودکان به عنوان آینده سازان جامعه نیاز به مهارت‌های مختلفی دارند که می‌توان از راه خواندن کتاب‌های ارزشمند، این مهارت‌ها را به آن‌ها آموخت داد.

هدف: هدف اصلی پژوهش حاضر شناسایی روش مناسب خواندن برای کودکان (خواندن با کودکان یا برای کودکان) می‌باشد.

روش/مواد: روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع کیفی و به روش علی- مقایسه‌ای و از طریق مصاحبه انجام شده است. در پژوهش حاضر تعداد ۲۵ نفر از دانشآموزان پایه پنجم ابتدایی یک مدرسه دخترانه در شهر بابل به عنوان نمونه انتخاب شدند. کتاب "ایوانی رو به جاده" به پنج روش برای آن‌ها خوانده شد. در هر روش پس از پایان داستان، مصاحبه‌ای کوتاه در قالب یک گفتگوی دوستانه توسط مریم با کودکان انجام گرفت و داده‌های مستخرج معیار تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان داد که در میان پنج روش مورد استفاده، خواندن مریم همراه کودکان به صورت انفرادی، بالاترین میزان درک پیام توسط دانشآموزان را داشته است. علاوه بر آن اکثر دانشآموزان تمایل داشتند که خواندن به صورت گروهی و توسط خودشان انجام گیرد. اکثر کودکان تمایل دارند خواندن توسط پدر و مادرشان انجام شود.

نتایج: در مجموع یافته‌های پژوهش بیانگر آن بوده که کودکان به فعالیت‌های گروهی و خواندن و قصه‌گویی در گروه به ویژه توسط خودشان علاقه بیشتری داشته‌اند. بنابراین می‌توان با برنامه‌ریزی دقیق، ایجاد عادت به خواندن را از بنیاد خانواده پایه گذاری نمود و بعد در محیط‌های عمومی با ایجاد گروه‌های کتابخانوی و قصه‌گویی؛ این امر در آن‌ها نهادینه نمود.

کاربردهای احتمالی: نتایج و یافته‌های پژوهش حاضر می‌تواند به اولیاء، مدیران آموزش و پرورش و همچنین کتابخانه‌ها در برنامه‌ریزی دقیق برای ایجاد عادت به خواندن در کودکان کمک شایانی نماید.

ارزش/اصلات: با توجه به اهمیت خواندن با کودکان و یا برای کودکان در ایجاد عادت به خواندن، و از آنجایی که تاکنون پژوهش خاصی در این زمینه انجام نشده، پژوهش حاضر هم نواوری لازم را دارد و هم انجام آن ضروری به نظر می‌رسد.

کلیدواژه‌ها: خواندن، قصه‌گویی، دانشآموزان پایه پنجم ابتدایی، شهرستان بابل

^۱. عضو هیئت علمی مرکز منطقه‌ای اطلاع رسانی علوم و فناوری، پست الکترونیکی (moghadas@ricest.ac.ir)

^۲. کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی، پست الکترونیکی (f.raeesi@gmail.com)

^۳. عضو هیئت علمی مرکز منطقه‌ای اطلاع رسانی علوم و فناوری، پست الکترونیکی (h.safahieh@gmail.com)

داستان: همانندسازی دنیای اجتماعی

نیره دادخواه^۱، فهیمه صبوری^۲

(ارائه شفاهی)

چکیده

زمینه: داستان همانندسازی خود در تعاملات روزمره است. افرادی که داستان می‌خوانند در ک خود از دیگران را افزایش می‌دهند. این تاثیر با داستان ادبی بیشتر می‌شود. این اثرات به دلیل فرایند تعامل در داستان‌هاست که فرد را از نظر عاطفی در گیر می‌کند، و نیز به دلیل محتوای داستان‌هاست که شامل کاراکترهای پیچیده و موقعیت‌هایی دشواری است که در داستان با آن روبرو می‌شوند.

هدف: هدف از این پژوهش، بررسی تاثیرات خواندن داستان بر میزان همدلی خوانندگان، اهمیت و فرایند آن و همچنین تحلیل چگونگی این تاثیرات می‌باشد.

روش/مواد: این پژوهش به روش کتابخانه‌ای انجام گرفته و اطلاعات آن از مطالعه منابع موجود در کتابخانه‌های معتر و جستجوی مقالات در پایگاه‌های اطلاعاتی فراهم گردیده است.

یافته‌ها: افراد در حین خواندن داستان به ویژه داستان‌های ادبی، ویژگی‌های قهرمانان داستان را شناسایی می‌کنند، واکنش‌های قهرمانان داستان و احساسات آن‌ها نسبت به این مشکلات را تشخیص داده، احساسات خود را با قهرمان داستان مقایسه می‌کنند و در می‌یابند بین احساسات آن‌ها با قهرمانان داستان شباهت وجود دارد. بنابراین، آگاهی افراد از احساسات قهرمانان داستان باعث می‌شود نسبت به مسائل خود بینش صحیح‌تری به دست آورند.

نتایج: برخورداری از مهارت‌هایی مانند همدلی، به افراد فرصت می‌دهد تا در عرصه‌های گوناگون مانند تعامل با دیگران، انجام فعالیت‌های گروهی و کمک و همدردی با دیگران، فعال و سازنده عمل کنند.

کاربردهای احتمالی: استفاده از داستان می‌تواند باعث رشد اجتماعی افراد شده و موجبات بهداشت روانی جامعه را فراهم سازد. بنابراین شایسته است که به عنوان ابزاری برای آموزش مهارت‌های پیشگیری یا مقابله با مشکلات و به عنوان یک راه مکمل درمانی برای برخورداری از سلامت روانی مورد توجه قرار گیرد.

ارزش/اصلت: در این پژوهش خلاصه توجه کافی داخلی در حوزه خواندن داستان با توجه به اثرات فوق العاده آن بر میزان همدلی و اهمیت این عامل در مهارت‌های اجتماعی افراد مشخص می‌گردد.

کلیدواژه‌ها: داستان، خواندن، همدلی، مهارت‌های اجتماعی، شبیه‌سازی

^۱ کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی و کتابدار کتابخانه عمومی شهید باهنر مشهد (نویسنده مسئول)، na.dadkhah@gmail.com

^۲ کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی و کتابدار کتابخانه عمومی شهید باهنر مشهد fahi.saboori@gmail.com

جایگاه خواندن در برنامه درسی فارسی دوره ابتدایی

حسین قاسم پور مقدم^۱

(ارائه شفاهی)

چکیده

تحول در برنامه‌های درسی از یک سو ناشی از فراهم بودن شرایط و از سوی دیگر مستلزم به کارگیری نوآوری‌هایی است که در مجموع باعث شکل‌گیری برنامه‌های جدید می‌شود. در شرایط کنونی با توجه به تحولات و تغییرات سال‌های اخیر در برنامه‌درسی دوره ابتدایی، لزوم ایجاد تغییر و نوآوری در برنامه‌درسی فارسی دوره ابتدایی بیش از پیش احساس می‌شود. امروزه اهمیت دادن به زبان آموزی و به ویژه مهارت خواندن از جمله رسالت‌های مهم نظام‌های برنامه‌ریزی درسی است. پژوهش‌ها و مطالعات انجام یافته نشان می‌دهد دانش آموزان در کسب این مهارت به درجات مختلف ضعف دارند و در بسیاری از موارد نمی‌توانند در برنامه‌های آموزشی مدرسه پیشرفت‌هایی داشته باشند. بعضی در تشخیص حروف الفبا و صدای آن‌ها، بعضی در توالی و ترکیب حروف و به طور کلی با مهارت‌های واژه‌شناسی و رمزگشایی مشکل دارند. بعضی هم در معنای کلمات متون و کلاً در درک و فهم خواندن مشکل دارند. هدف از تدوین این مقاله بررسی تحلیلی آموزش خواندن در برنامه‌درسی فارسی دوره ابتدایی است. بنابراین سعی می‌شود از زاویه طراحی برنامه‌درسی، مهندسی برنامه‌درسی، ساختار شناسی ماده درسی، ویژگی‌های محتوا و شرایط اجرایی برنامه‌درسی فارسی، مطالب به شیوه توصیفی ساده بررسی و تحلیل گردد. انتظار می‌رود حاصل این مطالعه و بررسی بتواند جایگاه خواندن در برنامه‌درسی فارسی را ارئه دهد تا ضمن بازشناخت برنامه، برای گروه‌های برنامه‌ریزی درسی و گروه‌های آموزشی مناطق آموزشی نظام آموزشی مفید و قابل استفاده باشد.

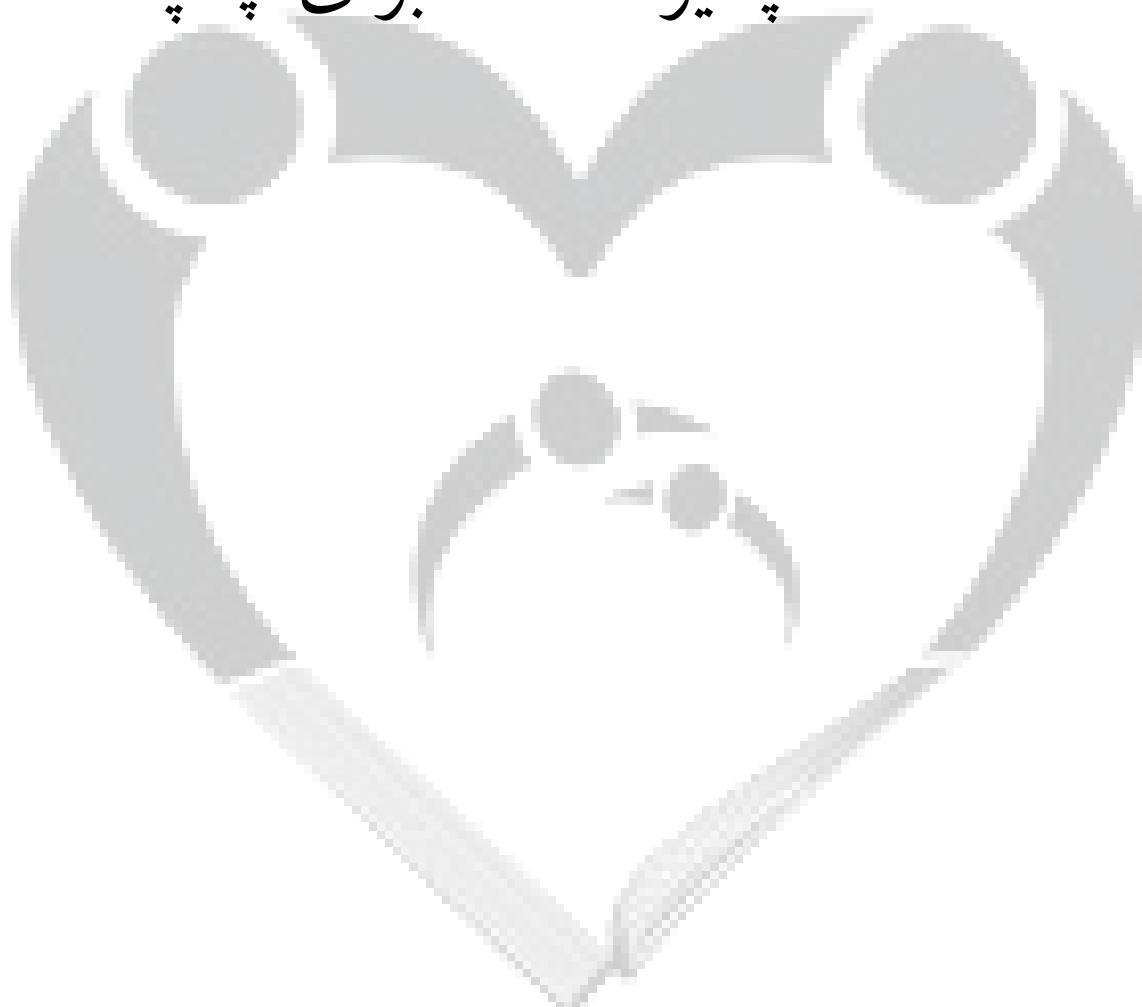
واژگان کلیدی: برنامه‌درسی، خواندن، برنامه‌درسی فارسی، دوره ابتدایی

^۱- دکترای برنامه‌ریزی درسی، عضو هیات علمی سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، مدیر بخش برنامه ریزی درسی و تالیف کتاب‌های درسی فارسی، تلفن ۰۹۱۲۳۰۰۴۰۸۶، H44ghasempour@yahoo.com

بخش سوم:

مقالات پذیرفته شده برای چاپ

تحلیل محتوای کتاب فارسی (خوانداری) پایه‌ی پنجم دوره‌ی ابتدایی براساس شاخص سطح خوانایی گانینگ

لیلا اشکوتی^۱

(چاپ)

چکیده

زمینه: واکاوی و تحلیل تحولات اجتماعی نشانگر برخی عوامل کلیدی و بنیادی است که آموزش از مهمترین و پایدارترین آن‌ها به شمار می‌رود. محتوای آموزشی از جمله مهمترین عناصر آموزشی به شمار می‌رود چرا که بدون محتوای آموزشی وجود مطلبی برای انتقال و یادگیری خصوصا در دوره ابتدایی، اساسا آموزش معنای چندانی نخواهد داشت.

هدف: هدف از این تحقیق تحلیل محتوای کتاب‌های فارسی (خوانداری) پایه‌ی پنجم دوره ابتدایی بر اساس شاخص سطح خوانایی گانینگ می‌باشد.

روش: روش تحقیق تحلیل محتوا می‌باشد. جامعه‌ی آماری کتاب‌های فارسی (خوانداری) پایه‌ی پنجم دوره ابتدایی می‌باشد. واحد تحلیل متن، جمله و کلمات می‌باشد.

یافته‌ها: در متن اول ۱۸ جمله و ۸ کلمه دشوار، در متن دوم ۱۹ جمله و ۹ کلمه دشوار و در متن سوم ۲۲ جمله و ۶ کلمه دشوار شمارش گردید. متوسط طول جمله‌های در متن اول ۵.۵۵ و در متن دوم ۵.۲۶ و در متن سوم ۴.۵۴ بدست آمد. مجموع کلمات دشوار و طول متوسط جمله‌ها برای متن اول ۱۳.۵۵ و متن دوم ۱۴.۲۶ و برای متن سوم ۱۰.۵۴ بدست آمد. میانگین ۵.۱۱ برای سطح خوانایی کتاب فارسی (خوانداری) پایه‌ی پنجم دوره ابتدایی به روش گانینگ بدست آمد.

نتیجه: براساس یافته‌ای پژوهش کتاب فارسی (خوانداری) پایه‌ی پنجم دوره‌ی ابتدایی برای دانش‌آموزانی که سه سال درس خوانده باشند از لحاظ سطح خوانایی مناسب می‌باشد. با توجه به نظام آموزشی کشورمان این کتاب برای پایه‌ی چهارم مناسب می‌باشد و از لحاظ پایه و سن دانش‌آموزان برای پایه‌ی پنجم ابتدایی از لحاظ خوانایی به روش گانینگ مناسب و ساده می‌باشد.

کاربردهای احتمالی: نتایج این تحقیق برای معلمان و مولفان کتاب‌های درسی فارسی ابتدایی کاربردی است و می‌تواند درونیرایش کتاب توسط مولفان و نحوه تدریس آن برای معلمان با توجه به شاخص‌های خوانایی موثر واقع شود.

کلیدواژه‌ها: تحلیل محتوا، سطح خوانایی، شاخص گانینگ، فارسی (خوانداری)

بررسی تاثیر نظریه‌ی ارتباط‌گرایی بر افزایش میزان خواندن دانش‌آموزان

ندا دهقانی^۱، نازنین تقی زاده^۲، مرضیه علی زاده^۳

(چاپ)

چکیده

زمینه: در این پژوهش بین الگوی دانش‌آموز شبکه‌ای که زیر مجموعه‌ای از نظریه ارتباط‌گرایی است و میزان خواندن دانش‌آموزان ارتباط برقرار می‌شود. در بی مطالعاتی که انجام گرفت، تابه حال پژوهشی در داخل کشور در این حیطه ارائه نشده است. با توجه به اهمیت یادگیری و خواندن دانش‌آموزان، نیاز است تا به اینگونه پژوهش‌ها پرداخته شود.

هدف: هدف پژوهش حاضر، بررسی نظریه ارتباط‌گرایی در الگوی شبکه دانش‌آموزی و تاثیر آن بر افزایش خواندن دانش‌آموزان است.

مواد/روش: روش این پژوهش، توصیفی است. با مطالعه و گردآوری اطلاعات مقاله‌های انجام شده در این حوزه، و بررسی و مقایسه آن‌ها، این پژوهش به صورت مروری انجام شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که دانش‌آموزان، در الگوی دانش‌آموز شبکه‌ای به خواندن بیشتر تشویق می‌شوند. حضور در محیط‌های اجتماعی آکادمیک و شبکه‌های هم‌زمان کامپیوتری و به دست آوردن و به اشتراک گذاری اطلاعات در آن‌ها، مسبب تشویق دانش‌آموزان به خواندن بیشتر می‌گردد.

نتایج: با توجه به مطالعات انجام شده، نظریه ارتباط‌گرایی نقش مهمی در یادگیری دانش‌آموزان و تشویق آن‌ها به خواندن در محیط‌های آموزشی و شبکه‌های مجازی دارد. این رسانه‌های مدرن ارتباطی هستند که به عنوان منبع بسیط همه جانبه و مهیج، روزنه‌های علم و یادگیری را پیش روی دانش‌آموزان امروز باز می‌کنند، به نحوی که ایجاد علاقه به خواندن در دانش‌آموزان فراتر از آموزش‌های رسمی مدارس صورت می‌گیرد و دانش‌آموزان به خودآموزی تشویق می‌شوند.

اصالت/ارزش: با توسعه فناوری اطلاعات، روند تحولات جهانی با شتابی بیشتر با محوریت اطلاعات و دانایی در حال گسترش است. بنابراین نیاز است تا تمامی افراد به ویژه دانش‌آموزان که اینده سازان کشور هستند، با این پیشرفت‌ها همگام شوند. و این میسر نیست جز با خواندن و ایجاد ارتباط با منابع اطلاعاتی. یکی از نظریه‌های نوین یادگیری، نظریه ارتباط‌گرایی است. در این پژوهش سعی شده است تا تاثیر این نظریه بر افزایش خواندن دانش‌آموزان و فرهنگ مطالعه آن‌ها بررسی شود.

کلیدواژه‌ها: نظریه ارتباط‌گرایی، خواندن، دانش‌آموزان، شبکه مجازی، فرهنگ مطالعه.

۱ کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه پیام نور مشهد، (نویسنده مسئول)، dehghanneda26@yahoo.com

۲ دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت اطلاعات، دانشگاه شیراز، nazanint704@gmail.com

۳ کارشناس ارشد برنامه‌ریزی درسی، پیام نور اصفهان، alizadehmarzieh30@gmail.com

طراحی یک پایگاه اطلاعاتی با استفاده از مدل‌های جدید سازماندهی اطلاعات، جهت غلبه بر مشکل بازیابی اطلاعات در آثار منتشره حوزه ادبیات داستانی (ارائه یک راهکار در خدمات مشاوره کتابخانه)

نوشین جعفرنژاد^۱، نجمه رفیع^۲

(چاپ)

چکیده

زمینه: با استفاده از سیستم‌های ذخیره و بازیابی اطلاعات کنونی، کتابداران قادر به مشاوره مفید و مؤثر مراجعه کنندگان جهت هدایت آن‌ها به سمت مناسب ترین منبع خواندنی نیستند.

هدف: در این مقاله، کتاب‌ها در حوزه ادبیات به عنوان یک موجودیت فیزیکی جهت مشاوره بهینه و مفید خوانندگان تعریف و توصیف می‌شود. و سپس با بررسی طرح‌های رده‌بندی و انتخاب بهترین این طرح‌ها، پیشنهاد طراحی پایگاه اطلاعاتی جهت بازیابی بهینه اطلاعات در سیستم‌های ذخیره و بازیابی اطلاعات مطرح می‌گردد.

روش: طرح‌های سازماندهی جدید بررسی می‌شود، تا بتوان برای اینچنین پایگاه اطلاعاتی بهترین طرح پیشنهاد گردد.

یافته‌ها: آن‌چه که در طرح سازماندهی اف. آر. بی. آر.^۳ شاخصه مهم است، روابطی است که این طرح بر اساس شبکه گسترده‌ای از دانش برای یک اثر فراهم می‌کند، و باعث می‌شود که کاربر بتواند با استفاده از این شبکه دانش و روابط تعریف شده در آن، نیاز اطلاعاتی خود را به نحو احسن مرتفع گرددان.

نتایج: طرح سازماندهی اف. آر. بی. آر، با پیاده سازی در سیستم‌های ذخیره و بازیابی اطلاعات در کتابخانه‌ها، در امر مشاوره خوانندگان می‌تواند مؤثر واقع شود.

کاربردهای احتمالی: این طرح قابلیت اجرا در حوزه آثار منتشره کودک و نوجوان نیز دارد.

ارزش اصالت: در این مقاله بر آن شدیم، تا با طراحی یک پایگاه اطلاعاتی با استفاده از طرح سازماندهی ملزومات کارکردی پیشینه‌های کتابشناختی (اف. آر. بی. آر.) که هم نیازهای اطلاعاتی کاربران را در پیشینه‌های کتابشناختی پوشش می‌دهد، و هم دارای سیستم ذخیره و بازیابی اطلاعات کارآمدتری می‌باشد، بر مشکلات مشاوره و بازیابی اطلاعات در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاعاتی و حتی در مراکز تجاری (جهت انتخاب و سفارش کتاب‌ها) و ... فانق آیم.

کلیدواژه‌ها: مدل اف. آر. بی. آر؛ ادبیات داستانی؛ بازیابی اطلاعات؛ سازماندهی اطلاعات؛ مشاوره خوانندگان

^۱- کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی، کتابدار کتابخانه عمومی امام حسن مجتبی (ع) شهرستان کازرون، (نویسنده مسئول)
n.jaafernezhad@gmail.com

^۲- کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی، کتابدار کتابخانه دانشگاه پیام نور شهرستان فسا، najmerafie@gmail.com

^۳- Functional Requirements for Bibliographic Records (FRBR)

بررسی میزان آگاهی واج شناختی و رابطه آن با عملکرد تحصیلی دانشآموزان پایه اول و دوم مقطع ابتدایی شهر تهران

ماندانا گودرزی^۱

(چاپ)

چکیده

زمینه: شیوع اختلال خواندن در فاصله زمانی پیش از دبستان تا کلاس دوم می‌باشد؛ به دلیل تأثیر این اختلال در عملکرد تحصیلی، شناخت نوع اختلال خواندن و ریشه یابی آن می‌تواند کمک مؤثری در بهبود وضعیت و شرایط دانشآموزان باشد.

هدف: این مطالعه با هدف بررسی میزان و تأثیر اختلال خواندن در عملکرد تحصیلی دانشآموزان انجام شد.

روش: روش این پژوهش توصیفی بود که در آن ۳۳۲ دانشآموز (۱۶۶ دختر و ۱۶۶ پسر) با روش نمونه‌گیری خوش‌های انتخاب شدند و با استفاده از آزمون آگاهی واج شناختی که روایی و پایابی آن مورد تأیید قرار گرفت و همچنین عملکرد تحصیلی مورد بررسی و تعزیز و تحلیل آماری قرار گرفتند.

یافته‌ها: بر اساس نتایج به دست آمده، ۲/۵۵ درصد دانشآموزان پایه اول داری اختلال خواندن بودند. بیشترین درصد شیوع مربوط به خرد مقیاس نامیدن و حذف واج پایابی و کمترین میزان شیوع مربوط به خرد مقیاس‌های ترکیب واجی و تشخیص کلمات دارای واج پایابی یکسان بوده است؛ همچنین ۴/۳۲ درصد دانشآموزان پایه‌ی دوم مبتلا به اختلال خواندن بودند.

نتایج: بیشترین درصد شیوع ناتوانی‌های خواندن در دانشآموزان پایه‌ی دوم، مربوط به خرد مقیاس حذف واج میانی و کمترین میزان شیوع مربوط به مقیاس نامیدن و حذف واج پایابی بوده است. بر اساس نتایج تحلیل خی دو، فراوانی و درصد شیوع اختلال خواندن در بین دانشآموزان دختر و پسر تفاوت معنی دار داشت و تعداد دانشآموزان پسر پایه دوم دارای اختلال خواندن بیشتر بود. از نظر عملکرد تحصیلی هر دو پایه از سطح ارزشیابی قابل قبول برخوردار بودند.

کاربردهای احتمالی: شایسته است دانشآموزان مبتلا به اختلال یادگیری خواندن بر اساس معیارهای علمی و آموزشی به نحوه مطلوبی مورد شناسایی قرار گیرند، چرا که با انجام مداخلات ویژه روان شناختی و آموزشی می‌توان کمک مؤثری به سرمایه‌های این مرز و بوم ارایه دهیم.

کلید واژه‌ها: آگاهی واج شناختی، عملکرد تحصیلی، دانشآموزان ابتدایی

بررسی رابطه راهبردهای فراشناختی خواندن و پیشرفت تحصیلی دانشآموزان دختر پایه نهم شهر ارومیه

آیدا مجاور^۱، شیرین مجاور^۲، زهرا کریم‌خانی^۳، حیدر اسماعیلی^۴

(چاپ)

چکیده

زمینه: یکی از حلقه‌های اتصال نحوه‌ی فکر و یادگیری، مهارت‌های فراشناختی است. مهارت‌های فراشناختی، مهارت‌های بازبینی هستند که در خلال یادگیری و آموختن فعال می‌شوند و اگر فرد مهارت‌های کافی را نداشته باشد در صورت انجام تکالیف با دشواری مواجه می‌شود.

هدف: بررسی رابطه راهبردهای فراشناختی خواندن (ابعاد کلی، حمایتی و حل مسئله) با پیشرفت تحصیلی دانشآموزان دختر پایه نهم شهر ارومیه.

روش / مواد: روش پژوهش از نوع روش همبستگی است. جامعه آماری پژوهش حاضر، مشتمل بر کلیه دانشآموزان دبیرستان (پایه نهم) در شهر ارومیه در سال تحصیلی ۹۵-۹۶ بودند. گروه نمونه پژوهش با استفاده از جدول کرجسی مورگان شامل ۲۵۰ نفر از دانشآموزان دبیرستان شهر ارومیه بود که به روش نمونه‌گیری خوشای تصادفی انتخاب شدند. در این پژوهش از پرسش نامه راهبردهای فراشناختی خواندن مختاری و ریچارد (۲۰۰۰) و برای سنجش پیشرفت تحصیلی از نمرات آزمون پایان ترم اول درس فارسی استفاده گردید. همچنین برای سنجش متغیر ملاک (پیشرفت تحصیلی) از میانگین نمرات فارسی استفاده شد.

یافته‌ها: سه بعد راهبردهای فراشناختی خواندن شامل کلی، حمایتی و حل مسئله با پیشرفت تحصیلی، همبستگی مثبت و معنادار دارند. برای مطالعه‌ی قابلیت پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی با راهبردهای فراشناختی خواندن، از رگرسیون همزمان استفاده گردید و نتایج نشان داد که پیشرفت تحصیلی، راهبردهای کلی فراشناختی خواندن ($T=3/337$, $Beta=.0/223$), حمایتی ($T=2/677$, $Beta=.0/170$) و حل مسئله ($T=3/828$, $Beta=.0/236$) به صورت مثبت و معنادار پیش‌بینی می‌کند.

نتایج: آموختن فراشناخت با افزایش کنترل و مدیریت و نظارت فرد بر نظام شناختی خود باعث بهره‌وری بیشتر فرد از توانایی شناختی و قدرت ذهنی خویش می‌شود و به دنبال آن با افزایش توانایی شناختی، پیشرفت تحصیلی فرد نیز بهبود می‌یابد و عملکرد تحصیلی او بهتر می‌شود.

کاربردهای احتمالی: با توجه به این که نتایج این پژوهش اثربخشی مهارت‌های فراشناختی خواندن بر بهبود پیشرفت تحصیلی دانشآموزان را تأیید می‌کند می‌توان گفت یکی از کاربردهای این پژوهش توجه به برگزاری کارگاه‌ها و کلاس‌های آموزشی و نیز انتشار کتاب‌های آموزشی مناسب برای معلمان و دانشآموزان است.

کلیدواژه‌ها: راهبردهای فراشناختی خواندن، پیشرفت تحصیلی، دانشآموزان

^۱. کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی، کتابدار نهاد کتابخانه‌های عمومی ارومیه (نویسنده مسئول)، Ayda.mojaver@gmail.com

^۲. کارشناسی ارشد روانشناسی ، shirin.mojaver@gmail.com

^۳. کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی، کتابدار نهاد کتابخانه‌های عمومی ارومیه، zahra.karimkhani94@gmail.com

^۴. دانشجوی دکترا علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه آزاد همدان، کتابدار کتابخانه مرکزی دانشگاه کردستان، heydaresmaeli@gmail.com

قائیر فضاسازی شناختی بر تقویت بازشناسی و خوانش حروف انگلیسی: گزارش موردى یک تجربه

مرتضی ملاولی^۱

(چاپ)

چکیده

تحقیق تجربی پیش رو، تجربه تدریس محقق می باشد که در آموزش حروف الفبا براساس کتاب Prospect ۱ می باشد که در آموزش و پرورش کشور ایران جهت شروع آموزش خواندن به زبان انگلیسی در پایه هفتم متوسطه اول به کار گرفته شده است. بطور مشخص این تجربه در پی آزمودن این فرض نظری است که تجمعی قوای شناختی و تمرکز حواس با چشم های بسته در فضای نویسی حروف الفبا می تواند به یادگیری بهتر آنها و به تع آن به تقویت مهارت خواندن به زبان انگلیسی منجر شود. این فعالیت که استفاده از تمرکز حواس از طریق بستن چشم های زبان آموزان در مرحله ای از آموزش و نوشتی حروف الفبا در فضای با انجشتن دست می باشد باعث یادگیری بهتر حروف الفبا و همچنین تثبیت آن و شکل گیری پایه ای متناسب برای یادگیری واژه ها و خوانش بهتر می باشد. بررسی روند رشد دانش آموزان از طریق تمرین ها و تکالیف و همچنین کتاب کار دانش آموزان نشان دهنده پیشرفت مطلوب آنان و ایجاد زیر بنایی خوب برای خواندن می باشد. این فعالیت قابل استفاده جهت تقویت مهارت خواندن توسط دانش آموزان می باشد.

کلیدواژه ها: حروف الفبا، فضای نویسی، خواندن، آموزش

^۱ دانشجوی دکترای تحصصی زبانشناسی همگانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنترج، Mollavali1371@gmail.com

تأثیر آموزش ادراکی حرکتی بر بهبود مهارت در ک مطلب دانشآموزان نارساخوان

رقیه کریمی لیچاهی^۱، محسن کریم زندی^۲، فاطمه پور حسینی، لیلا کوهی^۳، مریم جلالی^۴

(چاپ)

چکیده

زمینه: شناسایی دانشآموزان نارساخوان به عنوان جمعیت در معرض خطر برای مشکلات رفتاری، لزوم توجه به بهزیستی و نیازهای این دانشآموزان را دوچندان می‌کند.

هدف: هدف این پژوهش، تأثیر روش ادراکی- حرکتی در بهبود مهارت در ک مطلب دانشآموزان نارساخوان پایه‌ی دوم ابتدایی بود.

روش: پژوهش از نوع آزمایشی با دو گروه آزمایش و گواه با پیش آزمون و پس آزمون بود. جامعه آماری شامل کلیه دانشآموزان نارساخوان پایه دوم ابتدایی شهرستان رشت که در سال تحصیلی ۹۵-۹۶ مشغول به تحصیل بودند و به مرکز مشکلات یادگیری این شهر مراجعه کرده بودند. از میان مراجعه کنندگان به مرکز نمونه‌ای به حجم ۴۰ نفر انتخاب و به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش و گواه جایگزین شدند. سپس آزمون تشخیصی خواندن نما و آزمون هوش و کسلر کودکان بر روی هر دو گروه اجرا گردید. شرکت کنندگان گروه آزمایش در ۱۶ جلسه ۶۰ دقیقه‌ای، توسط روش ادراکی- حرکتی، آموزش دریافت کردند. در پایان آموزش آزمون تشخیصی خواندن بر روی هر دو گروه اجرا گردید.

نتایج: برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون آماری کواریانس استفاده شد. نتایج تحلیل کوواریانس چند متغیری نمرات پس آزمون در آزمون خواندن بیانگر تفاوت معنی دار میان گروه‌ها است ($P < 0.001$).

نتیجه گیری: نتایج پژوهش نشان داد که روش آموزش ادراکی- حرکتی موجب بهبود مهارت در ک مطلب دانشآموزان نارساخوان شده است.

کلیدواژه‌ها: روش ادراکی- حرکتی، مهارت در ک مطلب، اختلالات یادگیری خاص، نارساخوانی

۱- دانشجوی دکترای روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت، کارشناس اختلالات یادگیری اداره استثنایی استان گیلان، (نویسنده مسئول)، karimi.lichahi75@gmail.com

۲- کارشناسی ارشد علوم تربیتی، دبیر آموزش و پرورش ناحیه ۲ رشت و مدرس دانشگاه فرهنگیان گیلان، zandimk2062@yahoo.com

۳- کارشناسی ارشد روان شناسی عمومی، دبیر آموزش و پرورش ناحیه ۲ رشت و مدرس دانشگاه فرهنگیان گیلان، pourhoseinif@yahoo.com

۴- کارشناسی ارشد روانشناسی کودکان استثنایی، کارشناس فرهنگی اداره آموزش و پرورش استثنایی استان گیلان و مدرس دانشگاه فرهنگیان گیلان، jalalimaryam53@gmail.com

طراحی محیط یادگیری کتابخانه‌های عمومی با تأکید بر یادگیری مدام‌العمر

بهمن محمدی^۱, صابر منصوری^۲, سید ماجد هاشمی^۳

(چاپ)

چکیده

زمینه: یادگیری به عنوان یکی از عوامل مهم تبیین کننده شخصیت انسان به روش‌ها و در محیط‌های مختلفی به وقوع می‌پیوندد و منحصر به برنامه درسی رسمی و محیط مدرسه و دانشگاه نمی‌شود چراکه؛ این گونه مکان‌ها در مقاطع کوتاهی از زندگی هر فرد ایفای نقش می‌کنند. یادگیری واقعی زمانی اتفاق می‌افتد که یادگیرنده‌گان به صورت غیررسمی و خودجوش یا به عبارتی مدام‌العمر در گیر فعالیت شوند. از این جهت یکی از منابع و محیط‌های مهم و مرتبط با این نوع یادگیری، کتابخانه‌های عمومی است.

هدف: در مقاله حاضر با ارائه چهارچوبی برای طراحی محیط یادگیری کتابخانه‌های عمومی منطبق با مشخصه‌های یادگیری مدام‌العمر و ایجاد بستری برای این نوع یادگیری پرداخته شده است.

روش: روش بکار گرفته بدین صورت است که ابتدا مشخصه‌های یادگیری مدام‌العمر از منابع علمی و معتبر جستجو و سازماندهی شد.

یافته‌ها: با توجه به مشخصه‌های استخراج شده، چهارچوبی با شش مؤلفه‌ی تحلیل یادگیرنده‌گان، تعیین و شناسایی اهداف یادگیری، شناسایی و انتخاب رسانه، مواد و منابع یادگیری، مشارکت یادگیرنده‌گان و درنهایت ارزشیابی و بازنگری فعالیتها در فرآیند یادگیری ارائه شده است. در قالب این چهارچوب ارائه شده، یادگیرنده‌گان در فرآیند یادگیری فعال و آزاد هستند، بر اساس توانایی و علائق خود برای دست‌یابی به اهداف یادگیری تعیین شده از میان انواع مدارک و منابع یادگیری موجود در کتابخانه دست به انتخاب می‌زنند و در نهایت به منظور بررسی میزان یادگیری خود، به خود ارزشیابی می‌پردازند.

کلیدواژه‌ها: محیط یادگیری، کتابخانه‌های عمومی، یادگیری مدام‌العمر

^۱. کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی، کتابدار کتابخانه‌های عمومی استان کردستان، (نویسنده مسئول)، Mohammadi.b67@gmail.com

^۲. دکترای تکنولوژی آموزشی، دانشگاه علامه طباطبائی تهران، saber.mansoori@gmail.com

^۳. کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی، کتابدار کتابخانه‌های عمومی استان کردستان، Majedhashemy@gmail.com

سنچش نگرش معلمان نسبت به مطالعه غیردرسی دانش آموزان: حوزه مورد مطالعه شهر سردشت

سیروان بابا آغائی^۱، پیمان کریمی^۲، زهرا سعادت شاملو^۳

(چاپ)

چکیده

زمینه: پرداختن به مطالعه آن هم مطالعه غیردرسی متأثر از عوامل بسیاری از جمله نوع نگرش افراد نسبت به آن است. به عبارتی دیگر اینکه دانش آموزان به مطالعه غیردرسی می پردازنند یا نه به نگرش آنان و بویژه معلمانتشان در مورد این فعالیت برمی گردد.

هدف: هدف از انجام این پژوهش، بررسی نگرش معلمان شهر سردشت، نسبت به مطالعه غیردرسی دانش آموزان است.

روش: پژوهش حاضر از لحاظ هدف، کاربردی و از منظر ماهیت توصیفی و به صورت پیمایشی انجام شده است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه معلمان مقاطع ابتدایی، متوسطه اول و متوسطه دوم شاغل به کار در سال تحصیلی ۹۵-۹۶ در شهر سردشت است. تعداد کل معلمانتی که در داخل این شهر مشغول به تدریس هستند ۲۱۱ نفر است که با استفاده از جدول کرجسی و مورگان تعداد ۱۳۲ نفر به عنوان نمونه پژوهش به صورت تصادفی طبقه ای متناسب با حجم جامعه اصلی پژوهش انتخاب شدند. از کل پرسشنامه های ارسال شده که تعداد آن ها ۱۴۰ فقره بود، تعداد ۱۰۱ پرسشنامه قابل تجزیه و تحلیل بودند. پایایی پرسشنامه نیز با استفاده از آلفای کرونباخ سنجیده شد و مقدار ۰/۸۶. صدم برای پایایی آن بدست آمد.

یافته ها: نگرش کلی معلمان شهر سردشت نسبت به مطالعه غیردرسی دانش آموزان مثبت نیست.

نتایج: نگرش معلمان نسبت به مطالعه غیر درسی دانش آموزان، از بعد عاطفی مشابهت بیشتری با یکدیگر دارد. در حالی که این همخوانی و مشابهت در بعد رفتاری کمتر است. اطلاعات و آگاهی معلمانت در مورد مطالعه غیر درسی دانش آموزان هرچند که از سطح میانگین کمی بیشتر است ولی از لحاظ رفتاری و تمایل به عمل در این مورد متأسفانه نگرش مثبت وجود ندارد.

کاربردهای احتمالی: نتایج این پژوهش می تواند مورد استفاده ادارات آموزشی نظیر آموزش و پرورش، دانشگاهها و کتابخانه ها بویژه کتابخانه های عمومی باشد.

اصالت: سنچش جهت گیری های احساسی و فکری یک جامعه از طریق میزان مطالعه و نوع آن مشخص می شود و به دلیل آنکه مطالعه، نتیجه و شاید عامل بیداری فرهنگی یک نسل است، لذا شناخت نوع مطالعی که خوانده می شود و نوع نگرشی که نسبت به مطالعه وجود دارد، می تواند روند و خط سیر افکار و اندیشه ها را در جامعه برای ما ترسیم کند. به همین دلیل پژوهش در باب مطالعه غیردرسی و نگرش نسبت به آن ضروری می نماید و این پژوهش نیز در همین راستا انجام شده است.

کلیدواژه ها: نگرش، سنچش نگرش، مطالعه غیردرسی، کتابخوانی، معلم.

^۱. کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی، کتابدار کتابخانه عمومی سردشت، (نویسنده مسئول) . sirvanbabaaghaei@gmail.com

^۲. کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی، کتابدار کتابخانه عمومی سردشت، karimi102000@yahoo.com

^۳. کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی، کتابدار کتابخانه عمومی کانون اسلامی انصار تهران، z.sh.saadat@gmail.com

سطح سوادسلامت بزرگسالان مراجعه کننده به کتابخانه‌های عمومی شهر سنندج

معصومه انصاری^۱، مهرداد خالدیان^۲

(چاپ)

چکیده

زمینه: سوادسلامت ظرفیتی فردی و اجتماعی برای دسترسی، فهم، ارزیابی اطلاعات و خدمات سلامت و بهره‌مندی بهینه از آن برای ارتقای سلامت است. شناسایی سطح سوادسلامت گروه‌ها و جوامع و برنامه‌ریزی جهت ارتقای آن، از راهکارهای مناسب جهت بهبود سطح سلامت جامعه و تقلیل هزینه‌های بهداشتی و درمانی است.

هدف: بررسی سطح سوادسلامت افراد ۱۸ تا ۶۰ سال مراجعه کننده به کتابخانه‌های تحت پوشش نهاد کتابخانه‌های عمومی شهر سنندج است.

روش/مواد: ابزار پژوهش، پرسشنامه استاندار سنجش سوادسلامت ایرانیان است. حجم نمونه به روش خوشبندی، ۲۹۵ نفر تعیین شد. پرسشنامه‌ها در پاییز و زمستان ۱۳۹۵ توسط بزرگسالان (۱۸-۶۰ سال) مراجعه کننده به کتابخانه‌های تحت پوشش نهاد کتابخانه‌های عمومی سنندج تکمیل و اطلاعات با نرم‌افزار SPSS تجزیه و تحلیل شدند. نمره سوادسلامت از ۰ تا ۲۰ محاسبه شد. نمره کمتر از ۱۰ بیانگر سطح "ضعیف"، نمره ۱۰-۱۴ "متوسط" و نمره بالای ۱۴ سطح سوادسلامت "کافی" است.

یافته‌ها: رابطه بین سطح سوادسلامت با شغل ($p=0.002$) و سن ($p=0.000$) معنادار و رابطه سطح سوادسلامت با سطح تحصیلات و جنسیت معنادار نبود. میانگین سوادسلامت در زیر مؤلفه "دانش" بیشترین و "کسب اطلاعات سلامت" و سپس "خواندن"، کمترین مقدار بودند. ۲۵٪ درصد از افراد مورد مطالعه دارای سوادسلامت کافی، ۴۹٪ درصد دارای سوادسلامت متوسط و ۲۴٪ درصد دارای سوادسلامت ضعیف بودند. در کل سوادسلامت افراد مورد مطالعه، در سطح "متوسط" قرار دارد.

نتایج: با توجه به متوسط بودن سطح سوادسلامت جامعه مورد بررسی به نظر می‌رسد تهیه محتواهای مرتبط با حوزه سلامت توسط نهاد کتابخانه‌های عمومی و زیرنظر مراکز بهداشتی-درمانی، جهت افزایش امکان کسب اطلاعات و ارائه راهکارهای تقویت خواندن، در ارتقای سطح سوادسلامت عموم افراد جامعه مؤثر باشد.

کاربردهای احتمالی: با تعیین سطح سوادسلامت جامعه مورد مطالعه، امکان برنامه‌ریزی مؤثر جهت افزایش سطح سوادسلامت جامعه مورد بررسی محقق می‌شود.

ارزش/اصلات: با توجه به عدم توجه کافی به امر سلامت در کتابخانه‌های عمومی، علی‌رغم اهمیت این امر، و تصور اینکه تنها وزارت بهداشت متولی امر سلامت شهروندان است؛ این پژوهش گامی در جهت شناسایی سطح سوادسلامت مراجعان به کتابخانه‌های عمومی است.

کلیدواژه‌ها: سوادسلامت، بزرگسالان، نهاد کتابخانه‌های عمومی، سنندج

۱. کارشناس علم‌سنگی دانشگاه علوم پزشکی کردستان، دانشجوی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، (نویسنده مسئول)

masomehansari@gmail.com

۲. کارشناس ارشد مدیریت بازرگانی (گرایش مالی)، کارشناس سیستم پرسنلی، maolod@gmail.com

خوانش چند سطحی اشعار سهرا ب سپهری

شکوفه حسینی^۱، نورالدین یوسفی^۲، سهیلا یکه قلیج خانی^۳

(چاپ)

چکیده

خوانش متون ادبی بسته به عمق و گستردگی معنای آن می‌تواند در چند سطح انجام گیرد و همین امر سبب می‌شود تا خواننده‌ی ناآشنا با این اسلوب در دریافت پیام متن با مشکل مواجه شود. اشعار سهرا ب سپهری را می‌توان نمونه‌ای از این متون چند لایه دانست. سپهری با توصل به ابزار نشانه توanstه لایه‌های عمیق معنای در شعر خود به وجود بیاورد. لایه‌های مختلف شعر او همگی در نهایت یک پیام محوری را منعکس می‌سازند که همانا پیام کل شعر است. تاکنون محققان و پژوهشگران بسیاری به تحلیل جنبه‌های مختلف معنایی این اشعار پرداخته‌اند. اما باید به این نکته اشاره کرد که وجود یک تحلیل که امکان خوانش چند جانبه متن را فراهم کند می‌تواند در درک بهتر معنا موثر باشد. از این رو در این پژوهش تلاش شده تا با استفاده از طبقه‌بندی رمزگان‌های بارت، به خوانش سطوح مختلف اشعار "و پیامی در راه" و "ندای آغاز" بپردازیم. نظریه‌ی رمزگان پنج‌گانه‌ی بارت به وجود پنج لایه‌ی رمزگان در متن قائل است که شامل رمزگان هرمنوتیک، معناشناسانه، نمادین، فرهنگی و کنشی است. با استفاده از این تحلیل امکان خوانش چند سطحی متن و دست‌یابی به جنبه‌های عمیق‌تر معنای شعر فراهم می‌گردد. براساس آنچه که از تحلیل‌ها بر می‌آید، در شعر "و پیامی در راه" سپهری آرمانشهر خود را توصیف می‌کند؛ آرمانشهری که در آن انسان بدون پیش داوری و با معرفتی شهودی به پیرامون خود می‌نگرد. اما شعر ندای آغاز درواقع یانگر نامیدی از تغییر نگرش مردم است.

کلیدواژه‌ها: رمزگان، سهرا ب سپهری، رولان بارت، و پیامی در راه، ندای آغاز

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد زبانشناسی همگانی، دانشگاه رازی کرمانشاه، (نویسنده‌ی مسئول) shookooohhosseini@yahoo.com

^۲ عضو هیئت علمی گروه زبان و ادبیات انگلیسی، دانشگاه رازی کرمانشاه، nyousofi@yahoo.com

^۳ کارشناس آموزش ابتدایی، سازمان آموزش و پرورش استان کرمانشاه، sooheila.ghelikhani@gmail.com

بررسی وضعیت منابع خواندنی مناسب برای کودکان کار و خیابان (۱۲-۱۸ ساله) شهر اصفهان با توجه به نیازها و قالب‌های اطلاعاتی مورد علاقه آنان و نظر ناشران کودک و نوجوان

مهسا امینی^۱، میترا پشوتی زاده^۲

(چاپ)

چکیده

زمینه: بالا بردن سطح اطلاعات فردی کودکان کار و خیابان نیز از حقوق آنان محسوب می‌شود و آگاهی داشتن آنان از حقوق شخصی و اجتماعی شان سبب می‌شود که بتوانند در برابر آسیب‌های رفاقت‌های پرخطر اجتماعی پیش رو اینمی پیدا کنند. خواندن کتاب و دیگر منابع اطلاعاتی مفید موثرترین و مهم‌ترین راهی است که می‌تواند از نگرانی‌ها، اضطراب‌ها و فشارهای روحی تمامی کودکان و نوجوانان و به خصوص این گروه از آنان بکاهد و به سوی ساختن آینده‌ای بهتر حرکت کنند.

هدف: هدف از این پژوهش بررسی وضعیت منابع خواندنی مناسب برای کودکان کار و خیابان (۱۲-۱۸ ساله) شهر اصفهان با توجه به نیازها و قالب‌های اطلاعاتی مورد علاقه آنان و اظهار نظر ناشران کودک و نوجوان است.

روش / مفاد: این پژوهش از نوع پیمایشی - توصیفی و از نظر هدف از نوع کاربردی است. جامعه آماری شامل کودکان کار و خیابان شهر اصفهان و ناشران کودک و نوجوان است. روش نمونه برداری از نوع سرشماری و ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه محقق ساخته است.

یافته‌ها: کودکان کار به موضوعات: سرگرمی‌ها و هنرهای نمایشی، زبان، موسیقی و به قالب‌های اطلاعاتی: بازی‌های رایانه‌ای، منابع اینترنتی، کتاب الکترونیکی، تصویر الکترونیکی، دیسک‌های فشرده تصویری، دیسک‌های فشرده صوتی، فایلها و نرم‌افزارهای کامپیوتری علاقه زیادی نشان داده‌اند.

نتایج: کودکان کار و خیابان نیز نایاب شرایط ویژه‌ای که دارند، دارای نیازهای خاصی هستند و ناشران با توجه به این نیازهای می‌توانند به تهیه منابع با کیفیت و مناسب به این گروه از نوجوانان و بهبود زندگی آن‌ها کمک نمایند.

کاربردهای احتمالی: نتایج حاصل از این پژوهش برای ناشران، مسئولین بهزیستی، کتابخانه‌ها، سازمان آموزش و پرورش و هر سازمانی که به هر نحوی با این دسته از کودکان و نوجوانان در ارتباط هستند برای تولید و فراهم آوری منابع مطابق با نیازهای کودکان کار و خیابان مفید خواهد بود.

ارزش / اصالت: تا کنون در هیچ پژوهشی به بررسی نیازهای این گروه از کودکان و نوجوانان و تعیین منابع مناسب برای آنان پرداخته نشده است.

کلیدواژه‌ها: نیازهای اطلاعاتی، قالب‌های اطلاعاتی، کودکان کار و خیابان، ناشران کودک و نوجوان.

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی (مدیریت کتابخانه‌های دانشگاهی)، دانشگاه اصفهان، (نویسنده مسئول)،

^۲. استاد یار علم اطلاعات و دانش شناسی دانشگاه اصفهان،

مقدمه‌ای بر خواندن و مدل موقعیتی در ک متون

سارانا قوامی لاهیج^۱، مریم دانای طوس^۲

(چاپ)

چکیده

زمینه: خواندن شامل بازشناسی واژه‌ها و در ک متون یکی از چهار مهارت زبانی است که با روندی بسیار دقیق در انسان رشد می‌کند. پردازش دخیل در خواندن در افراد طبیعی زیر آستانه آگاهی انجام می‌شود و از این رو جزء فرآیندهای خودکار محسوب می‌شود. اصول زیر بنایی در آموزش خواندن عبارتند از: آگاهی واج شناختی، تحلیل آوایی، روان‌خوانی و در ک متون.

هدف: هدف از این پژوهش مرور روندها و مراحل زیربنایی آموزش خواندن و معروفی و تبیین مدل اصلی در ک متون است. همچنین مدل موقعیتی به عنوان یکی از مدل‌های پذیرفته شده برای تبیین در ک متون مطرح می‌شود.

روش: این پژوهش به شیوه کتابخانه‌ای و توصیفی، مروری بر چهارچوب نظری مهارت خواندن و در ک متون ارائه می‌دهد.

نتایج: آن‌چه غایت آموزش خواندن به حساب می‌آید در ک مطلب و در گیر شدن فعالانه با متون است که این مهم مستلزم تعامل مؤلفه‌های خواندن، متون و موقعیت است. تعامل این سه مؤلفه طی مراحلی قاعده‌مند منجر به در ک متون می‌گردد.

کلید واژه‌ها: خواندن، در ک متون، مدل موقعیتی، پردازش متون

^۱. دانشجوی دکترای زبان‌شناسی دانشگاه آزاد تهران جنوب، (نویسنده مسئول)، sghl257@yahoo.com

^۲. دکترای زبان‌شناسی همگانی، عضو هیأت علمی دانشگاه گیلان، Maryam.dana@gmail.com

بررسی میزان موفقیت منبع جایگزین «فارسی بیاموزیم» در آموزش مهارت خواندن فارسی آموزان بزرگسال، بر مبنای اصول روابط ارتباطی و انگاره خواندن فعل اندرون

صالحه غضنفری مقدم^۱

(چاپ)

چکیده

زمینه: اهمیت آموزش زبان در آغاز هزاره جدید، برکسی پوشیده نیست. لذا داشتن نگاه علمی به متون آموزشی، بررسی مطابقت نظریه‌ها و استانداردها در تولید محتوا، به ویژه در حوزه زبان فارسی ضروری است. از آن‌جا که هدف اصلی در آموزش زبان، ایجاد ارتباط است، انتضای این هدف داشتن رویکرد ارتباطی است. مروری بر محتوای آموزشی موجود در زبان فارسی نشان می‌دهد که کمتر متنی برای اهداف آموزشی خاص و درجهٔ رفع نیازهای مهارتی مخاطبان تولید شده است. در این راستا و برای تأثیف متون سطح‌بندی شده و نزدیک‌تر به استاندارد، لازم است تا یک نظریه و چهارچوب مدون و مورد پذیرش محافل علمی مبنای کار قرار گیرد.

پژوهش‌های پیشین و حاضر نشان می‌دهد که متون خوانداری کتاب «فارسی بیاموزیم»، از اصول ارتباطی پیروی نکرده و پاسخ‌گوی نیازهای خوانداری و درک مطلبی فارسی آموزان بزرگسال نیست. از این رو لازم است تا منبع مناسی به عنوان جایگزین معرفی گردد.

هدف: نگارنده در پژوهش حاضر بر آن است تا میزان موفقیت محتوایی را که برای آموزش مهارت خواندن فارسی آموزان بزرگسال و در چهارچوب ارزیابی کائینگرورث و با رویکرد ارتباطی و بر طبق اصول خواندن فعل اندرون تأثیف شده است، به صورت میدانی سنجیده و آن را به عنوان منبع جدید آموزشی مهارت خواندن معرفی نماید.

روش: به این منظور دو گروه آزمایش (آموزش نوین خواندن فارسی) و کنترل (فارسی بیاموزیم) انتخاب شدند و پس از یک دوره آموزشی نتایج آزمون یکسان آن‌ها با هم مقایسه و معلوم شد که عملکرد گروه آزمایش، به ویژه در مهارت خواندن و درک مطلب از گروه کنترل بهتر بوده است.

یافته‌ها: نتایج، فرض پژوهش را تأیید نموده و نشان داد که کتاب «آموزش نوین خواندن فارسی»، درجهٔ تقویت مهارت خواندن و درک مطلب فارسی آموزان موفق بوده و می‌تواند به عنوان منبع جدید آموزشی معرفی گردد.

کلید واژه‌ها: آموزش، زبان فارسی، مهارت خواندن، ارتباط گرامی، خواندن فعل، اصول اندرون

^۱. دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه فردوسی مشهد، مدرس مرکز بین المللی آموزش زبان فارسی به غیر فارسی زبانان دانشگاه فردوسی مشهد،

Sghm_81@yahoo.com

ارزیابی و سنجش خوانایی کتاب‌های علوم دوم و ششم دبستان براساس شاخص گانینگ

فائزه اعتمادی^۱، حمیدرضا وطن پور^۲

(چاپ مقاله)

چکیده

زمینه: سیستم متمرکز آموزش و پرورش و اهمیت کتب در یادگیری دانش آموزان، لزوم توجه به متون کتاب‌های درسی را مشخص می‌کند. همچنین اهمیت درس علوم در زندگی فراغیران و دشواری خواندن مطالب این درس و درک پیام آن‌ها برای فراغیران پایه دوم و ششم، انگیزه مطالعه موضوع را شکل داده است.

هدف: هدف این مطالعه سنجش میزان خوانایی کتاب‌های علوم دوم و ششم دبستان، رعایت اصل سادگی به دشواری مطالب و تناسب متون کتاب‌ها با سطح سنی دانش آموزان است.

روش: روش پژوهش براساس روش توصیفی تحلیلی محتوا و با استفاده از شاخص خوانایی گانینگ انجام شده است. جامعه مورد مطالعه کتاب‌های علوم دوم و ششم هر کدام با ۱۴ درس است. نمونه‌های مورد استفاده شامل ۱۰۰ کلمه‌ای از ابتداء، وسط و انتهای این کتاب‌ها است.

یافته‌ها: یافته‌های حاصل از این پژوهش نمایانگر آن است که سطح خوانایی کتاب علوم دوم ابتدایی با شاخص خوانایی ۴۷۲ بالاتر از سطح سنی دانش آموزان این مقطع است. هم چنین در تنظیم مطالب متون انتخاب شده اصل ساده به دشواری مورد توجه نبوده است. شاخص‌های خوانایی برای نمونه‌های اول، دوم و سوم کتاب علوم ششم دبستان به ترتیب ۷۰۷۶، ۸۰۳۶ و ۶۹۰۴ حاصل شد که این خود نشان دهنده عدم تناسب متن کتاب علوم ششم دبستان با سطح سنی دانش آموزان این مقطع است. در این کتاب نیز تنظیم مطالب براساس اصل ساده به دشواری مورد توجه نبوده است.

نتایج: بنابراین متن کتاب‌های علوم دوم و ششم دبستان با سن دانش آموزان این پایه از نظر شاخص خوانایی گانینگ همخوانی ندارند.

کاربردهای احتمالی: نتایج این پژوهش می‌تواند در تنظیم خوانایی کتب جدید التالیف علوم دوم و ششم دبستان موثر واقع شود.

کلیدواژه‌ها: علوم ابتدایی، دوم ابتدایی، ششم ابتدایی، سطح خوانایی، گانینگ

^۱. کارشناسی علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، مشهد، fazeetemadi@gmail.com

^۲. عضو هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان مشهد (نویسنده مسئول) H_vatanpour@yahoo.com

توصیف نسلی اشتراک‌گذاری تجربه خواندن

لیلا پرتوی مقدم^۱

(چاپ مقاله)

چکیده

در این تحقیق به شیوه‌های مختلف اشتراک‌گذاری خواندن در نسل‌های مختلف اشاره می‌شود. در نسل اول پیشینه قصه‌گویی و نقالی پرداخته شده و نمونه‌های شاهنامه خوانی و نقالی به عنوان مثال آورده شده است. نسل دوم به انواع برنامه‌های معرفی کتاب با شیوه‌های مختلف می‌پردازد. در نهایت نسل سوم به شبکه‌های اجتماعی درباره کتاب و معرفی کتاب‌ها و نقد آن‌ها به کاربران پرداخته شده و چند نمونه از این شبکه‌های اجتماعی مانند شبکه کتابخوانان حرفه‌ای و گودریدز تعریف شده است. این تحقیق به کتابداران کتابخانه‌ها به خصوص کتابخانه‌های عمومی کمک می‌کند تا با شیوه‌های خواندن در نسل‌های مختلف آشنا شوند. یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که قصه‌گویی از نسل قدیم هنوز خواهان و طرفدار بسیاری دارد و در کتابخانه‌های مختلف اجرا می‌شود و شبکه‌های اجتماعی نیز امروزه کاربرد زیادی دارند.

کلیدواژه‌ها: خواندن، ترویج خواندن، اشتراک‌گذاری خواندن، نسل‌های اشتراک‌گذاری خواندن، شیوه‌های اشتراک‌گذاری خواندن

^۱. کارشناس ارشد رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی (کتابدار نهاد کتابخانه‌های استان آذربایجان شرقی، کتابخانه مرکزی تبریز)
Leilapartovi@gmail.com

بررسی رابطه‌ی جنسیت و خواندن در بین شهروندان اهوازی

منصور کوهی رستمی^۱

(چاپ)

چکیده

زمینه: مطالعات فراوان در جهان حاکمی از آن است که زنان و مردان در فراغت، مصرف فرهنگی و خواندن تفاوت بنیادین با هم دارند که این موضوع در طلسمی به نام ذاتقه نهفته است. این تفاوت‌ها به عوامل فراوانی همچون طبقه، جنسیت، سطح تحصیلات، شغل و درآمد و غیره بستگی دارد که در این مطالعه بر متغیر جنسیت متمرکر شده‌ایم.

هدف: مقاله حاضر بر آن است تأثیر جنسیت بر میزان و نوع خواندن را مورد بررسی قرار دهد.

روش: روش انجام پژوهش پیمایشی توصیفی است و جامعه آماری آن افراد بالای ۱۵ سال شهر اهواز می‌باشد. روش نمونه‌گیری تصادفی چند مرحله‌ای و ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه است. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون تی مستقل و جدول توافقی استفاده شده است.

یافته‌ها: نتایج نشان می‌دهد که جنسیت بر میزان مطالعه تأثیرگذار است و زنان بیش از مردان مطالعه می‌کنند و دارای علایق مطالعاتی متفاوت هستند. نتایج نشان داد زنان بیشتر کتب عامه‌پسند و مردان بیشتر آثار نخبه‌پسند و غیر داستانی و به میزان کمتری آثار عامه‌پسند می‌خوانند. مردان گرایش بیشتری به نشریات فکری و فرهنگی دارند و زنان بیشتر نشریات عامه‌پسند می‌خوانند. نتایج همچنین نشان داد که زنان و مردان علایق مطالعاتی متفاوتی در خواندن بخش‌های مختلف روزنامه‌ها دارند.

کاربردهای احتمالی: شناخت عمیق‌تر خوانندگان و کشف میزان و نوع خواندن آن‌ها علاوه بر تعیین خط مشی توسعه خواندن، رهنمون‌های گرانقدرتی برای سیاست‌گذاری توسعه خواندن از سوی نهادهای متولی ارائه خواهد کرد.

ارزش/اصالت: پژوهش‌ها در حوزه جامعه‌شناسی خواندن در کشور ما هنوز به صورت گسترده به سرانجام نرسیده است و به ویژه رابطه‌ی جنسیت با میزان و نوع خواندن کمتر به طور عمیق بررسی شده است. لذا در این پژوهش با ارجاع به نظریات جامعه‌شناسی، تأثیر جنسیت بر میزان و نوع خواندن مورد بررسی قرار گرفته است.

کلید واژه‌ها: خواندن، علایق خواندن، جنسیت، شهر اهواز

فرآیند درک متن و راهبردهای مؤثر بر آن

مریم دافای طوس^۱، سارانا قوامی لاهیج^۲

(چاپ)

چکیده

زمینه: درک متن فرآیندی است که خواننده از طریق تعامل و مواجهه با یک زبان نوشتاری معنی را استخراج کرده و شکل می‌دهد. راهبردهای متفاوتی در درک متن دخیل هستند که همه این راهبردها باید همزمان و در مدت بسیار کوتاهی انجام شوند تا متن به درستی و به طور کامل درک شود. شواهد نشان می‌دهد که راهبردهای شناختی و فراشناختی همزمان در این امر دخیل هستند. راهبردهای شناختی اعم از بازشناسی دیداری واژه، ایجاد طرحواره‌ها، استنتاج‌سازی و ایجاد مدل‌های ذهنی و راهبردهای فراشناختی مشتمل از طرح‌ریزی، نظارت بر درک و ارزیابی است.

هدف: هدف از این پژوهش، مروری بر چهار چوب نظری فرآیند درک متن، راهبردهای مؤثر بر آن و ارائه یافته‌های پژوهش‌های انجام شده در این زمینه می‌باشد.

روش: پژوهش حاضر از نوع توصیفی و کتابخانه‌ای است و مروری بر نظریه‌های موجود ارائه می‌دهد.

یافته‌ها: مرور مطالعات انجام شده در زمینه درک متن نشان داد که این فرآیند جنبه‌های مختلفی داشته و مستلزم راهبردهای شناختی (بازشناسی دیداری، آگاهی و اح شناختی، استنتاج‌سازی) و راهبردهای فراشناختی (طرح‌ریزی، نظارت بر درک و ارزیابی) متنوعی است.

نتایج: بررسی همه یافته این راهبردها و نیز میزان به کار گیری خرده مهارت‌های دخیل در درک متن اعم از انواع استنتاج‌سازی‌ها و بهره‌گیری از توان حافظه فعال می‌تواند مسیر روشی را برای برنامه‌ریزی آموزش خواندن باز کند.

کلیدواژه‌ها: درک متن، راهبردهای شناختی، راهبردهای فراشناختی، استنتاج‌سازی، نظارت بر درک

^۱ دکترای زبان شناسی همگانی، عضو هیأت علمی دانشگاه گیلان، maryam.dana@gmail.com

^۲ دانشجوی دکترای زبان شناسی دانشگاه آزاد تهران جنوب (نویسنده مسئول) sgh!۲۵۷@yahoo.com

ارزشیابی آزمون سنجش خواندن در مدارس ابتدائی

محبوبه غلامی^۱

(چاپ)

چکیده

زمینه: مطالعه حاضر با توجه به اهمیت خرده نظام ارزشیابی پیشرفت تحصیلی (امتحانات) در ارتقاء مقوله خواندن و در کک مطلب در دوره دوم دبستان انجام گرفت. مقوله خواندن و در کک مطلب از زوایای مختلف مورد توجه و ارزشیابی متخصصان امر تعلیم و تربیت قرار گرفته است؛ با این حال درباره نوع سوالات طرح شده و روابط محتوائی آنها مطالعه‌ای صورت نگرفته است.

هدف: این پژوهش با هدف ارزشیابی سوالات معلم ساخته و تعیین روابط محتوائی آنها در آزمون‌های پایانی درس خواندن در دوره دوم ابتدائی انجام گرفت.

روش: روش انجام پژوهش توصیفی و از نوع ارزشیابی بود که برای ارزشیابی از فهرست وارسی (چک لیست) دی و پارک (۲۰۰۵) استفاده شد. تعداد ۵۰۰ برگه آزمون پایانی به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقای از سه پایه تحصیلی ۴، ۵ و ۶ برای تحلیل و ارزشیابی انتخاب شدند.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که در آزمون‌های خواندن از هیچگونه مواد چاپی برای سنجش و در کک مطلب استفاده نمی‌شود و تنها از فرآیندهای سطح پائین در کک مطلب در رابطه با مواد تدریس شده، سوال طراحی شده بود. همچنین، بیشترین سوالات درباره واژه‌ها خارج از بافت و اطلاعات مربوط به آن مطرح شده بود.

نتایج: نتایج نشان داد که در سنجش و ارزشیابی درس خواندن هنوز از روش‌های سنتی سنجش استفاده می‌شود و علیرغم تأکید کتاب‌های دوره دوم بر پرورش مهارت در کک مطلب و تفکر انتقادی، هیچگونه متن چاپی خواندن در اختیار دانش‌آموزان قرار نمی‌گیرد و بیشتر سوالات مربوط به واژه و بازیابی اطلاعات مربوط به آن هستند. این سوالات با هدف درس خواندن در دوره دوم ابتدائی که در کک مطلب و تفکر انتقادی است همخوانی نداشت و فاقد روابط محتوائی بود.

کاربرد احتمالی: نتایج این مطالعه می‌تواند مورد استفاده متخصصان امر تعلیم و تربیت، نهاد آموزش و پرورش و معلمان مدارس ابتدائی قرار گیرد.

ارزش اصلات: نظر به اهمیت روزافزون خواندن و در کک مطلب در دنیای امروز، سنجش و ارزشیابی صحیح از خواندن در کنار آموزش صحیح آن الزاماً است و اعمال هر نوع تغییری چه در سطح کلان چه در سطح خرد بدون ایجاد تغییر و تحول در نظام ارزشیابی مدارس در عمل بی اثر خواهد بود.

کلیدواژه‌ها: در کک مطلب، روابط محتوائی، ارزشیابی خواندن، امتحانات خواندن، آزمون خواندن، دوم ابتدائی

^۱ دکتری زبان‌شناسی، مدرس پردیس دانشگاه فرهنگیان شهید صدوقی کرمانشاه، mahbubehgholami@gmail.com

تقویت سواد خواندن اعضای دختر گروه سنی "ج"

فرانک فروزانفر^۱، فریبا فروزانفر^۲

(چاپ)

چکیده

هدف از اجرای پژوهش تعیین راهکارهای تقویت سواد خواندن دختران گروه سنی "ج" مرکز مجتمع آفرینش‌های فرهنگی هنری کرج بود. تحقیق به صورت اقدام‌پژوهی و برای حل مسئله کم توانی اعضای دختر گروه سنی "ج" در خواندن کتاب، نداشتن تمرکز لازم هنگام مطالعه، درک نکردن مطالب و پیام داستان و در نهایت جهت تقویت سواد خواندن صورت گرفت. گروه مورد مطالعه ۱۰ دختر گروه سنی "ج" به عنوان نمونه انتخاب شدند. آن گاه فعالیت‌های بازی و روخوانی کتاب به عنوان شیوه اجرا طراحی شد. نتایج بدست آمده از مشاهدات، مصاحبه‌ها و برگه‌های ارزیابی مطالعاتی نشان داد، فعالیت بازی برای آموزش غیر مستقیم مفاهیم و به کارگیری روش‌های متنوع و جذاب برای روخوانی کتاب، جهت افزایش تمرکز و درک پیام موجود در متن و علاقه‌مند کردن اعضا به مطالعه در تقویت سواد خواندن آنان بسیار مؤثر بوده است. معلمین و مربیان می‌توانند از این راهکارها جهت تقویت سواد خواندن در سطح اول بهره ببرند.

واژه کلیدی: سواد خواندن، اعضای گروه سنی "ج"، بازی، روخوانی کتاب

^۱- کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی، مریم کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، (نویسنده مسئول) fr_foroozanfar@yahoo.com

^۲- دانشجوی دکترای برنامه درسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب، Fariba499foroozanfar@yahoo.com

نظریه دریافت، نقد خواننده محور، تفاوتها در آراء نظریه پردازان

مهناز رضائی^۱، فاطمه یکتامرد^۲

(چاپ)

چکیده

از میان نظریات مختلف در نقد و مطالعات ادبی، برخی به بررسی نویسنده و برخی به مطالعه متن پرداخته اند. اما نظریاتی، همچون نظریه زیبایی شناسی دریافت، نیز وجود دارد که توجه خود را معطوف به خواننده کرده اند. این نوع تحقیق در زمینه ادبیات، هم در خارج از ایران و هم در ایران، مبحثی تقریباً جدید می باشد.

اندیشمندان این مکتب که در رأس آنها ایزر و یاوس قرار دارند، نظریات خود را بر پایه نظریات گادامر، هوسرل و هایدگر بنا نهاده اند. گاه مشاهده می شود که تعاریف نادرست و یا بسیار کلی درباره نظریه دریافت ارائه می شود.

ما سعی داریم این نظریه را بطور جامع توضیح دهیم. بنابراین در این مقاله، ما آراء این دو اندیشمند، نقاط اشتراک و افتراق آنها و کلیدی ترین مفاهیم در نظریه دریافت را شرح و بسط خواهیم داد. و برای این منظور، از کتب اصلی این دو نظریه پرداز استفاده کرده ایم.

این دو اگر چه در کلیات نظریه با هم توافق دارند اما با دقت در نوشته هایشان متوجه می شویم که آراء آنها در برخی موارد تفاوت‌هایی دارد. نتایج برآمده از این مطالعه می تواند راه را برای تحقیق در زمینه بررسی دریافت آثار دیگر یا دریافت جریانهای ادبی ملل دیگر در ایران، یا بر عکس دریافت آثار ایرانی در دیگر کشورها بگشاید.

کلید واژه ها: یاوس، ایزر، خواننده، زیبایی شناسی دریافت.

^۱ استادیار گروه زبان و ادبیات فرانسه، دانشگاه تبریز (نویسنده مسئول)، ۰۹۲۱۱۸۴۲۹۰۱، E-mail: m.rezaei@tabrizu.ac.ir

^۲ دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فرانسه دانشگاه تبریز، ۰۹۳۶۶۲۷۵۶۸۶، E-mail: fatemeh.yektamard@gmail.com

سیاست‌گذاری‌های خواندن و تناقضات ساختاری در ایران

کمال خالق‌پناه^۱

(چاپ)

هدف این مقاله کاوش در سیاست‌گذاری‌های حوزه خواندن در نهادهای اجتماعی است. به واسطه بررسی برنامه‌ها و سیاست‌گذاری‌های حوزه خواندن، کردار خواندن را به مثابه عنصری گفتمانی تصویر می‌کنیم که در رابطه با و در تنگناهای تناقضات ساختاری تهی می‌شود. پرسش‌های ما این است که اجرای فرهنگ رسمی چه جایگاهی به خواندن اختصاص می‌دهد و جایگاه آن در بسط و گسترش عمومی کردار خواندن چیست؟ و همچنین چگونه به میانجی سیاست‌گذاری‌های فرهنگی، خواندن به عنوان امری ایدئولوژیک صورت‌بندی می‌شود؟ در چارچوب نظری و روش شناسی تحلیل گفتمان فوکویی به واسطه تحلیل صورت‌بندی گفتمانی کردار خواندن به تناقضات ساختاری میدان فرهنگی خواندن می‌پردازیم. مطالعه ما حاکی از آن است که در فضای فرهنگی ایران، ایدئولوژی‌های خواندن در تناقض با جایگاه فرهنگی و اجتماعی خواندن و همچنین پیکره مادی و اجرایی خواندن قرار دارند، نتیجه این وضعیت شی‌واره کردن خواندن به مثابه کرداری فرهنگی و تهی ساختن آن به عنوان اجرایی اجتماعی است.

کلیدواژه‌ها: خواندن، سیاست‌گذاری‌های خواندن، تناقضات ساختاری میدان فرهنگی

^۱. استادیار گروه جامعه شناسی دانشگاه کردستان، kkhaleghpanah@gmail.com

بررسی پارادایم‌های خواندن در فرهنگ ایران: کندوکاو خواندن در ضرب المثل‌های ایرانی

سید مهدی حسینی^۱، سمیه نعمتی^۲

(چاپ)

چکیده

زمینه: با تأمل در نحوه شکل‌گیری و تداوم استفاده از ضرب المثل‌ها می‌توان آنها را تا حدودی نماینده لایه عمیق فرهنگ جامعه دانست. با قبول این واقعیت، می‌توان چنین عنوان کرد که ضرب المثل‌ها، یکی از مصالح و ابزار شکل دهنده فرهنگ و بیانگر پارادایم‌های نهادینه شده جامعه هستند.

هدف: هدف اصلی این مطالعه، بررسی ضرب المثل‌ها مرتبط با خواندن و تحلیل درباره نقش متقابل آنها با فرهنگ خواندن در ایران است.

روش: پژوهش حاضر با روش توصیفی- مروری انجام شد و دارای رویکرد تحلیلی- تفسیری و با هدف بررسی ضرب المثل‌ها جهت شناخت فرهنگ خواندن انجام گرفت. گردآوری داده‌ها با مرور متون انجام شد. به این ترتیب تعداد ۱۲ جلد کتاب و فرهنگ‌نامه ضرب المثل، نمونه آماری پژوهش حاضر قرار گرفتند. لازم به ذکر است در این بررسی، مفهوم خواندن و مطالعه در یک معنا مورد استفاده قرار گرفته است.

یافته‌ها: از مجموع ۱۲ جلد کتاب ضرب المثل مورد بررسی، تنها تعداد ۱۴ ضرب المثل در زمینه خواندن و مطالعه یافت شد. این تعداد ضرب المثل‌های معروف نبوده و تعدادی از آنها منسوب به امامان بود و برخی دیگر هم از اشخاصی نقل شده بود که شناخته شده نبودند.

نتایج: با توجه به یافته‌های این مطالعه اینگونه نتیجه می‌گیریم که تعداد اندک ضرب المثل‌ها، عدم توجه کافی به امر خواندن در این میان، یکی از دلایل مهم عدم حاکمیت پارادایم‌های خواندن در جامعه ما است. از آنجا که ضرب المثل‌ها بخش مهمی از فرهنگ هر کشور هستند و فرهنگ هم نقشی مهم در شکل دهی ساختارهای ذهنی که همان پارادایم‌ها هستند، دارد، لذا نتایج اینگونه پژوهش‌ها، سبب آسیب شناسی بیشتر و شفاف‌تر نمودن دلایل پایین بودن سطح مطالعه و خواندن به طور کلی می‌گردد.

کاربرد های احتمالی: نتایج این بررسی، ممکن است مورد مدیران و برنامه‌ریزان فرهنگی قرار گیرد که برای تقویت فرهنگ خواندن جامعه چاره اندیشی نمایند.

ارزش: بررسی و تحلیل عوامل مؤثر در عدم گرایش به امر خواندن و مطالعه، شروع خوبی جهت افزایش حساسیت عمومی به این موضوع خواهد بود. اینکه کم خوانی به عنوان جالش و مستله‌ای جدی تحت پژوهش‌های متعدد قرار گیرد، ضرورت و ارتقای نقش و جایگاه خواندن در زندگی از یک سو و سمت و سو دادن اذهان برای تلاش در جهت رفع آن از سوی دیگر را سبب می‌شود.

کلید واژه‌ها: خواندن؛ مطالعه؛ پارادایم؛ ضرب المثل؛ فرهنگ

^۱- دکترای علم اطلاعات و دانش شناسی و استادیار دانشگاه کردستان، smahdihosseini@gmail.com

^۲- دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، دانشگاه کردستان، ۷۷somaye@gmail.com

بخش چهارم: مقالات پذیرفته شده برای پوستر

تحلیل محتوای کتاب فارسی(خوانداری) پایه‌ی ششم دوره‌ی ابتدایی براساس سطح خوانایی فلش

مولود پرووش^۱

(پوستر)

چکیده

زمینه: محتوای آموزشی ازاهیت و جایگاه بالای درنظام آموزش و پرورش برخوردار است و به عنوان حلقه رابطی است بین اهداف غائی آموزشی که توسط برنامه‌ریزان در گروه‌های مختلف آموزشی به محتوای درسی تبدیل می‌شود.

هدف: هدف از این تحقیق تحلیل محتوا کتاب‌های فارسی (خوانداری) پایه‌ی ششم دوره‌ی ابتدایی براساس سطح خوانایی فلش می‌باشد.

روش: روش تحقیق تحلیل محتوا می‌باشد. جامعه‌ی آماری کتاب فارسی (خوانداری) پایه‌ی ششم دوره‌ی ابتدایی می‌باشد. نمونه تحلیل سه متن یکصد کلمه‌ای از اول، وسط و آخر کتاب می‌باشد. واحد تحلیل متن، جملات و کلمات می‌باشد.

یافته‌ها: درمجموع برای متن اول ۱۶ جمله و ۲۰۶ همچا، برای متن دوم ۹ جمله و ۲۲۶ همچا و برای متن سوم ۲۲ جمله و ۱۹۲ همچا شمارش گردید. متوسط طول جمله‌ها برای متن اول ۶.۲۵، متن دوم ۱۱.۱۱ و برای متن سوم ۴.۵۴ محاسبه گردید. بعد از محاسبات به روش سطح خوانایی فلش میانگین ۷۹.۴۵۸ برای هر سه متن بدست آمد.

نتیجه: نتایج حاصل از یافته‌ها نشان می‌دهد که عدد تقریبی ۸۰ بدلست آمده نشان دهنده تخمین خوانایی درجه‌ای آموزش رسمی برای پایه‌ی هفتم می‌باشد و برای دانش آموزان پایه‌ی ششم ابتدایی از لحاظ سن و پایه‌ی و همچنین از لحاظ سطح خوانایی مناسب نمی‌باشد و در سطح حداقل یک پایه بالاتر قرار دارد.

کاربردهای احتمالی: نتایج این تحقیق برای معلمان و مولفان کتاب‌های درسی فارسی ابتدایی کاربردی است و می‌تواند درویرایش کتاب توسط مولفان و نحوه‌ی تدریس آن برای معلمان با توجه به سطح خوانایی موثر واقع شود.

کلیدواژه‌ها: تحلیل محتوا، سطح خوانایی، فلش، فارسی(خوانداری)

بررسی عوامل مؤثر بر رضایتمندی خریداران کتاب کودک انتشارات قدیانی

(مطالعه موردنی: مادران شهر دره شهر)

مهدي صادق نيا^۱, معصومه عموزاده^۲, على قاسمي نيا^۳

(پوستر)

چکیده

رضایت خریداران کتاب و ارائه خدمات مهم ترین بحث دنیای امروز است چرا که با تأمین رضایت خریدار، دوام و بقای انتشارات تضمین می گردد. انتشارات در دنیای امروز نیاز دارند تا از رقبای خود در کمترین زمان سبقت بگیرند و در این راستا برای رضایت و جذب خریداران بیشتر باید کیفیت خدمات خود را بالاتر از حد انتظار ببرند. افزایش و بهبود کیفیت خدمات بخصوص خدماتی که از سوی انتشارات ارائه می شود نقش مهمی را در رضایت و جلب توجه مشتری و به دنبال آن پیشرفت و سودآوری انتشارات ایفا می کند. بنابراین هدف تحقیق حاضر بررسی عوامل موثر بر رضایتمندی خریداران کتاب کودک، انتشارات قدیانی می باشد. روش تحقیق در این پژوهش، از نوع پیمایشی است و جامعه آماری آن، کلیه مادران شهر دره شهر که از سری کتاب های منتشر شده انتشارات قدیانی برای فرزندان خود خرید کرده اند، تشکیل می دهد که با انتخاب حجم نمونه ۱۵۰ نفر از طریق فرمول کوکران، با نمونه گیری تصادفی مورد مطالعه قرار گرفتند. نتایج تحقیق حاکی از آن است که بین رضایت خریداران کتاب و مولفه های آن شامل ایجاد انگیزه خواندن در کودکان، قیمت کتاب، شکل ظاهری کتاب، محتوای مناسب با سن کودک، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

کلید واژه ها: رضایتمندی، محتوا، قیمت کتاب، ایجاد انگیزه، ظاهر کتاب

^۱. کتابدار کتابخانه عمومی شهید مطهری شهرستان بدره (نویسنده مسئول)، mehdi_sadeghnia@ymail.com

^۲. مری، گروه جغرافیا، دانشگاه پیام نور، صندوق پستی ۳۶۹۷-۱۹۳۹۵، تهران- ایران.

^۳. کارشناس امور کتابخانه های استان ایلام.

رابطه سواد اطلاعاتی و خودکارآمدی سواد اطلاعاتی با پیشرفت تحصیلی و پژوهشی دانشجویان

مجید صدوqi^۱، فاطمه میرزایی علی آبادی^۲

(پوستر)

چکیده

زمینه: سواد اطلاعاتی اشاره به مهارت و توانایی افراد در دسترسی و ارزیابی اطلاعات مورد نیاز دارد و خودکارآمدی سواد اطلاعاتی به احساس اعتماد به نفس و شایستگی افراد در استفاده از مهارت سواد اطلاعاتی شان مربوط است.

هدف: با توجه به نقش مهم سواد اطلاعاتی و خودکارآمدی سواد اطلاعاتی در پیشرفت یادگیرندگان، این پژوهش با هدف بررسی رابطه سواد اطلاعاتی و خودکارآمدی سواد اطلاعاتی با پیشرفت تحصیلی، تسلط بر نرم افزارهای پژوهشی و امتیاز پژوهشی در بین دانشجویان انجام گرفته است.

روش: جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان دانشگاه کاشان بود. با استفاده از جدول مورگان تعداد ۳۵۰ نفر از دانشجویان دانشگاه کاشان (۲۰۰ دانشجوی کارشناسی و ۱۵۰ دانشجوی کارشناسی ارشد) شاغل به تحصیل در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۹۵ باروش نمونه‌گیری چند مرحله‌ای انتخاب شدند. شرکت‌کنندگان به پرسشنامه سنجش سواد اطلاعاتی میترمیر و کویلریون (۲۰۰۳) و خودکارآمدی سواد اطلاعاتی (ILSES) کریانکلو، آکویونلو و یومی (۲۰۰۶)، سوالات مربوط به معدل ترم قبل، سابقه فعالیت پژوهشی و سوالات جمعیت شناختی پاسخ دادند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون همبستگی از نرم افزار SPSS استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد بین سواد اطلاعاتی و خودکارآمدی سواد اطلاعاتی با پیشرفت تحصیلی و همچنین، میزان تسلط بر نرم افزارهای پژوهشی و امتیاز پژوهشی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

نتیجه گیری: با توجه به اینکه میانگین نمرات سواد اطلاعاتی دانشجویان به طور معنی داری پایین تراز حد متوسط بود و میانگین نمرات خودکارآمدی سواد اطلاعاتی آنان کمی بالاتر از حد متوسط بود، برگزاری کلاس‌های آموزش مقاله نویسی و دستیابی به مهارت‌های سواد اطلاعاتی به منظور افزایش سواد اطلاعاتی، خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان ضروری است.

کلیدواژه‌ها: سواد اطلاعاتی، خودکارآمدی سواد اطلاعاتی، دانشجویان، پیشرفت تحصیلی، پژوهش

۱. استادیار روانشناسی دانشگاه کاشان (نویسنده مسئول): sadoughi@kashanu.ac.ir

۲. کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشجویان، پیشرفت تحصیلی، پژوهش: fatimirzaee@gmail.com

ساخت نرم افزار تمرین کلمه (ناتک) برای بهبود نارساخوانی

مجید صدوqi^۱, محبوبه زارع^۲, ملاحت امانی^۳

(پوستر)

چکیده

narasaxvani يکی از انواع اختلالات يادگیری است که ذهن بسیاری از دانشمندان این عرصه را به خود مشغول داشته تا راه درمانی برای آن بیابند. امروزه با توجه به جذابیت‌های سمعی و بصری نرم‌افزارهای آموزشی و علاقه‌مندی بیشتر کودکان برای بازی و فعالیت در چنین محیط‌هایی، نرم‌افزار بازی تمرین کلمه با رویکرد زبان‌شناختی برای کمک به درمان کودکان نارساخوان فارسی زبان طراحی شده است. اساس بازی تمرین کلمه، تأکید بر "کلمه" و افراش مهارت واج‌شناختی و آشنایی با کلمات پر بسامد می‌باشد. در رویکرد زبان‌شناختی اعتقاد بر این است که تکرار زیاد عناصر زبانی موجب يادگیری اولیه و تثیت يادگیری در ذهن شاگرد می‌شود. در بازی «ناتک» سه سطح و در هر سطح ۵ نوع تمرین گنجانده شده است. این ۵ نوع تمرین از اشتباهات زبان‌شناختی دانش‌آموزان ابتدایی استخراج گردیده که شامل تمرین حذف، تمرین اضافه، تمرین جابجایی، تمرین تعویض، و تمرین "انتخاب کردن" می‌باشد. نتایج مطالعات نشان می‌دهد بازی‌های زبان‌شناختی می‌تواند در بهبود عملکرد خواندن کودکان نارساخوان مؤثر باشد. این مقاله به بررسی روش تمرین کلمه به عنوان شیوه‌ای برای بهبود نارساخوانی و معرفی نرم افزار ناتک و قسمت‌های آن در زبان فارسی پرداخته است.

کلید واژه‌ها: نارساخوانی، بازی زبان‌شناختی، بازی تمرین کلمه

^۱. استادیار روانشناسی دانشگاه کاشان (نویسنده مسول)، ایمیل: sadoughi@kashanu.ac.ir

^۲. کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه کاشان

^۳. استادیار روانشناسی دانشگاه بجنورد

عوامل موثر بر کتابخوانی مطالعه موردي: دانشآموزان پسر شهر دره شهر

مهدى صادق نيا^۱, معصومه عموزاده^۲, علی قاسمى نيا^۳

(پوستر)

چکیده

اگر گسترش فرهنگ کتابخوانی برای سایر ملل و جوامع مهم باشد برای جامعه ما که از تمدن و فرهنگ غنی اسلامی و انسان سازی برخوردار است، قطعاً بسیار مهم تر خواهد بود. بنابراین، این پژوهش با هدف بررسی و سنجش بررسی عوامل موثر بر میزان کتابخوانی در اوقات فراغت دختران دانشآموز در دهستان ارمو صورت پذیرفته است. روش تحقیق در این پژوهش، از نوع پیمایشی است و جامعه آماری آن، دانشآموزان پسر شهر دره شهر (شهرستان دره شهر) میباشد که با انتخاب حجم نمونه ۱۵۰ نفر از طریق فرمول کوکران، با نمونه‌گیری تصادفی مورد مطالعه قرار گرفتند. نتایج حاکی از آن است که بین متغیرهای سرعت مطالعه، عضویت در کتابخانه‌های عمومی، میزان مطالعه اعضا خانواده، میزان برخورداری از کتاب و قصه‌گویی در دوران کودکی، معدل درسی و سطح شغل پدر و میزان مطالعه در اوقات فراغت رابطه‌ای معناداری وجود دارد.

کلید واژه‌ها: مطالعه، اوقات فراغت، خانواده، سرعت مطالعه

^۱. کتابدار کتابخانه عمومی شهید مطهری شهرستان بدراه. نویسنده مسئول. (medeghnia@ymail.com).

^۲. مری، گروه جغرافیا، دانشگاه پیام نور، صندوق پستی ۳۶۹۷-۱۹۳۹۵، تهران- ایران.

^۳. کارشناس امور کتابخانه‌های عمومی استان ایلام.

بررسی تاثیر مدارس متوسطه در فرهنگ‌سازی استفاده از کتابخانه‌های عمومی و ایجاد عادت به مطالعه از دیدگاه دانش‌آموزان

سارا تقی خانی^۱

(پوستر)

چکیده

زمینه: استفاده از کتابخانه مساله مهمی است که از نظر فرهنگی، آموزشی و عملکردی در ارتباط مستقیم با مدیران و معلمان مدرسه و برنامه‌ریزی‌ها و کتب درسی قرار دارد.

هدف: هدف از پژوهش حاضر بررسی نقش مدارس متوسطه در ارتقاء فرهنگ استفاده از کتابخانه‌های عمومی است.

روش: در این تحقیق از روش توصیفی پیمایشی استفاده شده و ابزار کار پرسشنامه محقق ساخته است. تجزیه و تحلیل اطلاعات و داده‌های موردنیاز در پژوهش حاضر با استفاده از نرم افزار SPSS انجام گرفت.

یافته‌ها: یافته‌ها حاکی از آن است که بیش از ۷۰٪ دانش‌آموزان نقش معلمان و مدیران و کتابداران مدرسه را در علاقه مندی به مطالعه در حد خیلی زیاد توصیف کرده‌اند و اکثریت آن‌ها تاثیر سایر خدمات از جمله شرکت در برنامه‌های فرهنگی و آموزشی نظیر مسابقات کتابخوانی و یا معرفی کتاب و... را در ایجاد عادت به مطالعه در سطح متوسط به بالا ارزیابی کرده‌اند. همچنین میزان رضایت بیش از ۸۰٪ دانش‌آموزان از خدمات و منابع کتابخانه مدرسه در سطح کم توصیف شده است.

نتایج: با توجه به جمعیت بالای دانش‌آموزان در کشور می‌بایست سیاست‌ها و برنامه‌های آموزشی و پرورشی متناسب با توسعه فرهنگ کتابخوانی در مدارس اجرا گردد.

کاربردهای احتمالی: آموزش و پرورش می‌تواند با ایجاد اصلاحات و تغییراتی در ابعاد مختلف، فرهنگ استفاده از کتابخانه را تقویت و ترویج نماید. در این راستا اندیشه و رفتار مدیران و معلمان، تشویق دانش‌آموزان و توسعه کتابخانه‌های مدارس حائز اهمیت بسیارند.

ارزش و اصالت: در این تحقیق نقش و اهمیت آموزش در گرایش دانش‌آموزان به مطالعه در کتابخانه و آشنازی آن‌ها با یادگیری مادام العمر شناخته شده است که این شناخت ما را در جهت برنامه ریزی‌های بهتر برای دانش‌آموزان در زمینه خواندن یاری می‌کند. از نتایج این پژوهش نیز می‌توان در جهت بازنگری در ارائه خدمات و همچنین منابع کتابخانه‌های مدارس سود برد.

کلید واژه‌ها: مدارس، کتابخانه‌های عمومی، عادت مطالعه، دانش‌آموزان

جامعه پذیر نمودن فرهنگ خواندن در دانشگاه (تجربه یک ترم کتابخوانی گروهی)

فیروزه زارع فراشبندی^۱، الهام کوه کن^۲، مرضیه طهماسبی^۳، نسرين موسی رضایی^۴، ثریا جلالی^۵، مائده اسماعیلزاده^۶

(پوستر)

چکیده

زمینه: مجموعه دانش یک دانشجو، ساخت‌شناصی کلی وی را می‌سازد که حاصل خواندن درسی و غیردرسی وی است. نظام آموزشی کشور در ایجاد فقر خواندن غیردرسی نقشی مؤثر دارد. به نحوی که دانشجویان دلایل موقوفیت را بیشتر در خواندن درسی می‌دانند و کمتر به مطالب غیردرسی توجه دارند.

هدف: هدف از این نوشته، ارائه گزارشی از نتایج و نظرات پژوهشگران در مورد تجربه یک ترم کتابخوانی گروهی در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان می‌باشد.

مواد/روش: پژوهش حاضر از نوع اقدام پژوهی بوده است. جامعه آن شامل دانشجویان، استادان و کارمندان دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی اصفهان بود. روش گردآوری یافته‌ها مشاهده و مصاحبه بود. جلسات کتابخوانی گروهی روزهای سه‌شنبه ساعت ۱۳ تا ۱۴ در ترم اول سال تحصیلی ۱۳۹۵-۱۳۹۴ برگزار شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد از ۶ گروه آموزشی موجود در دانشکده تنها استادان ۳ گروه زبان انگلیسی، ادبیات و کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی و از دانشجویان، تنها دانشجویان رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی در جلسات کتابخوانی گروهی با موضوع غیردرسی مشارکت کردند. هیچ یک از کارمندان در این جلسات شرکت نکردند. در اواسط ترم تحصیلی، بنا به برخی از عوامل بازدارنده چون برگزاری کلاس‌های جبرانی توسط استادان، برگزاری کارگاه‌های آموزشی در همان زمان توسط دانشکده، تغییر در برنامه درسی هفتگی دانشجویان و مانند آن تعداد مشارکت کنندگان به نصف رسید و در پایان ترم تنها محدود به استادان گروههای نامبرده شد.

نتایج: با توجه به کاهش و ریزش مشارکت کنندگان در طی اجرای برنامه توسط عوامل بازدارنده آموزشی، به نظر می‌رسد لازم باشد که هماهنگی‌های لازم با معاونت آموزشی و معاونت فرهنگی-دانشجویی دانشکده جهت همکاری با مجریان و ایجاد مشوق‌های مناسب صورت گیرد تا دانشجویان علاوه بر خواندن کتاب و جزو درسی به خواندن کتاب‌های غیردرسی نیز رغبت پیدا کنند.

کاربردهای احتمالی: استفاده از نتایج این تجربه می‌تواند در دانشگاه‌های دیگر نیز به کار گرفته شود.

اصالت/ارزش: ایجاد عادت به خواندن غیردرسی در دانشجویان می‌تواند در ساخت‌شناصی آنان مؤثر باشد و در نهایت در موفقیت آتی آنان و کشور اثرگذار باشد. نوآوری این پژوهش در روش انجام و نوع اجرای آن است.

کلید واژه‌ها: اقدام پژوهی، خواندن دانشجویان، خواندن گروهی، کتابخوانی گروهی، دانشگاه اصفهان

^۱. کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشیار، مرکز تحقیقات فناوری اطلاعات در امور سلامت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (نویسنده مسئول)، f_zare@mng.mui.ac.ir

^۲. کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

بررسی وضعیت کاربران کتابخانه‌های عمومی از نظر مطالعه در محیط اینترنت (مطالعه موردی: استان آذربایجان غربی)^۱

معصومه مسلمی^۲

(پوستر)

چکیده

زمینه: امروزه با وجود انواع منابع مختلف در اینترنت، نیازهای کاربران تغییر یافته است و کاربران با هدف دستیابی راحت تر، ارزان تر و دستیابی به اطلاعات روزآمد به سرعت به استفاده از اینترنت برای مطالعه گرایش دارند.

هدف: هدف پژوهش بررسی وضعیت کاربران کتابخانه‌های عمومی از نظر مطالعه در محیط اینترنت است.

روش: پژوهش از نوع توصیفی و تحلیلی و به روش پیمایشی انجام شده است. نمونه گیری به روش تصادفی خوش‌آی چند مرحله‌ای انجام شده است. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه است. داده‌ها با نرم افزار SPSS تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: مطالعه کتاب‌ها، دوستان و نزدیکان بیشترین کمک و صدا و سیما، کتابداران کمترین کمک را برای آموزش استفاده صحیح کاربران از اینترنت دارند. میزان مطالعه منابع علمی توسط کاربران مرد بیش از متوسط و منابع غیرعلمی کمتر از متوسط است. میزان مطالعه منابع علمی و غیرعلمی در زنان کمتر از متوسط است. بیشترین تاثیر مطالعه اینترنتی بر هوشیاری از دید کاربران مرد، داشتن نگرش مثبت به خود و ایجاد روابط مثبت با دیگران و از دید کاربران زن، تسلط بر محیط و ایجاد روابط مثبت با دیگران است. اتفاق وقت، وجود اطلاعات نادرست و مطالب غیراخلاقی بیشترین عوامل بازدارنده استفاده کاربران مرد و زن از اینترنت است. بین میزان مطالعه منابع علمی و غیرعلمی کاربران مرد و زن در محیط اینترنت تفاوت معناداری وجود ندارد.

نتایج: کاربران با وجود عوامل بازدارنده به استفاده از اینترنت تمایل و گرایش دارند. کتابخانه‌ها می‌توانند به کاربران کمک نمایند تا آن‌ها مطالعه مفیدی در فضای اینترنت داشته باشند.

کاربردهای احتمالی: نتایج این پژوهش برای مستولان کتابخانه‌ها جهت برنامه‌ریزی به منظور دسترسی و استفاده بهتر کاربران از اینترنت مفید است.

ارزش/اصلت: این مطالعه به خاطر اینکه اینترنت یکی از ابزارهای متداول افراد جامعه برای مطالعه و کسب اطلاعات می‌باشد، مفید است.

کلیدواژه‌ها: مطالعه، اینترنت، کاربران، کتابخانه‌های عمومی

۱. این مقاله بخشی از یک پژوهش گسترده است.

۲. کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی، مسئول کتابخانه عمومی آیت الله زین العابدین سلماس (نویسنده مسئول)، moslemi_m3@yahoo.com

کتابخانه‌های عمومی و خواندن: پژوهشی بر نقش کتابخانه‌های عمومی در جذب افراد به خواندن

اعظم بیگ لو^۱، منیژه احمدی و رنامخواستی^۲

(پوستر)

چکیده

زمینه: نقش و مزلت اجتماعی کتابخانه‌های عمومی در گرو تحقق اهداف وجودی آن است و از آنجا که ترویج خواندن یکی از اهداف بنیادین کتابخانه‌های عمومی ذکر شده است، ضروری است کتابخانه‌های عمومی در جهت جذب مراجعه کننده بیش از پیش خدمات خود را ارتقاء بخشیده و به رفع کاستی‌ها و نقایص موجود در ارائه خدمات پیرازند تا به اهداف خود نائل گردند.

هدف: این پژوهش به شناسایی مهم‌ترین عوامل و موانع خواندن از دیدگاه مراجعه کننده کتابخانه‌های عمومی با هدف تقویت نقاط قوت و برطرف نمودن نقاط ضعف می‌پردازد.

روش: پژوهش حاضر از نوع توصیفی با روش پیمایشی انجام پذیرفته است. جامعه آماری این پژوهش اعضای بزرگسال در کتابخانه عمومی شهید مطهری فولادشهر بود که با استفاده از جدول مورگان تعداد ۱۹۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخته بود که در پنج بخش و ۴۹ گویه طراحی و تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون لیکرت انجام شد.

نتایج: هدف عمله مراجعان کتابخانه عمومی شهید مطهری فولادشهر از مراجعه به کتابخانه، خواندن لذت‌بخش و پس از آن خواندن به قصد کسب اطلاعات و نقطه قوت کتابخانه در جهت ترویج خواندن وجود کتابداران خوش مشرب و یاری‌رسان با دara بودن زمان و دانش کافی بوده است. از دیدگاه مراجعان پس از سالن مطالعه، سایر عوامل ضروری در ترویج خواندن به ترتیب وجود کتاب‌های داستانی و رمان، کتاب‌های غیر داستانی در جهت خواندن لذت‌بخش و منابع ویژه تحقیق و پژوهش با هدف خواندن برای کسب اطلاع است.

ارزش/اصلت: با توجه به ضرورت بازنگری در خدمات کتابخانه‌های عمومی آنچه بایسته به نظر می‌رسد، ارزیابی خدمات کتابخانه عمومی در ترغیب افراد به خواندن است.

کلیدواژه‌ها: کتابخانه‌های عمومی، خواندن، کتابخانه شهید مطهری فولادشهر

^۱. کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی، کتابدار نهاد کتابخانه‌های عمومی، (نویسنده مسئول)، beiglooazam@gmail.com

^۲. کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی، کتابدار نهاد کتابخانه‌های عمومی، manijehmohad@yahoo.com

گزارش تجربه برگزاری طرح کتابخوان در سال ۱۳۹۴

سمیه پاکنهاد^۱

(پوستر)

چکیده

زمینه: کتابخوان یکی از برنامه‌های اخیر نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور برای ترویج کتابخوانی و مطالعه است. کتابخوان عنوان نشست‌هایی است که به منظور به اشتراک گذاری کتاب‌های خوانده شده و باهدف ترویج و تبلیغ مطالعه در قالب معرفی و پیشنهاد کتاب از سال ۱۳۹۴ برای اشاره مختلف جامعه برگزار می‌شد.

هدف: گزارش توصیفی آمار نشست‌های کتابخوان عمومی و مدرسه‌ای در سال ۱۳۹۴ است.

روش/مواد: پژوهش حاضر توصیفی از نوع پیمایشی است. داده‌های نشست‌های کتابخوان از طریق کارشناسان امور فرهنگی ادارات کل استانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور گردآوری شده است.

یافته‌ها: در سال ۱۳۹۴ تعداد ۱۱۸۷ نشست کتابخوان عمومی و مدرسه‌ای برگزار شده است. در این نشست‌ها ۱۰۴۹۵ نسخه کتاب معرفی شده است. اشاره معرفی کننده، عناوین کتاب‌های پر تکرار در معرفی، نویسنده‌گان و موضوعات پر تکرار برای هر دو نوع نشست‌های کتابخوان عمومی و مدرسه‌ای به تفصیل ارائه شده‌اند.

نتایج: نتایج حاکی از موقوفیت طرح کتابخوان در اولین سال برگزاری آن است.

کاربردهای احتمالی: از نتایج این طرح می‌توان برای آگاهی از ذائقه مطالعاتی جامعه ایرانی و آمارهای تفصیلی طرح کتابخوان در اولین سال برگزاری آن استفاده نمود.

کلیدواژه‌ها: طرح کتابخوان، نشست‌های عمومی، نشست‌های مدرسه‌ای، نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور

^۱ دانشجوی دکترای علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه شیراز، spaknahad@shirazu.ac.ir

کتابخانه‌های عمومی: بررسی وضعیت مطالعه در میان مراجعان کتابخانه‌های عمومی استان اصفهان

حجت خدمتی نژاد^۱، سعید اسدی^{۲*}

(پوستر)

چکیده

زمینه: فرهنگ مطالعه همواره از مسائل و دغدغه‌های مهم در جامعه مابوده است. سوال همیشگی در ذهن مسئولان و اهل علم این بوده است که چه عواملی جامعه ما را از مطالعه دور نگهداشته است و در کنار آن چه عواملی می‌تواند در روی‌آوری جامعه به مطالعه موثر واقع شود، پژوهش‌های متعددی در پاسخ به این سوال صورت پذیرفته است ولی به دلیل فراگیر بودن آن‌ها و تمرکز بر گروه‌ها و محدوده جغرافیایی خاص، همچنان پاسخ دقیقی برای این سوال بیان نشده است.

هدف: هدف این پژوهش بررسی عوامل ترغیب‌کننده و بازدارنده مطالعه در میان مراجعان کتابخانه‌های عمومی استان اصفهان می‌باشد.
روش/مواد: این پژوهش از نوع کاربردی بوده و روش آن به صورت پیمایشی می‌باشد. نمونه پژوهش شامل ۴۰۴ نفر از مراجعان کتابخانه‌های عمومی استان اصفهان می‌باشد. جمع‌آوری داده‌ها از طریق توزیع پرسشنامه محقق ساخته صورت پذیرفته و برای تحلیل نتایج از نرم افزارهای SPSS^{۲۲} و AMOS^{۲۲} استفاده شده است.

یافته‌ها: یافته‌های این پژوهش حاکی از آن است که عوامل افزایش معلومات و آگاهی از اطلاعات جاری، علاقه به مطالعه و سرگرم شدن و ادامه تحصیل، مهم‌ترین عوامل ترغیب‌کننده مطالعه درسی بوده و عوامل مطالعه والدین، برپایی نمایشگاه‌های کتاب و تشویق والدین مهم‌ترین عوامل ترغیب‌کننده مطالعه غیردرسی بوده است. همچنین عوامل نداشتن علاقه به مطالعه، عدم تنوع آثار و خوش‌بین نبودن به آینده، به عنوان مهم‌ترین عوامل عدم دسترسی به کتاب مناسب و مورد نیاز، عدم رشد و کمبود کتابخانه‌های عمومی و گرانی کتاب و مشکلات اقتصادی جامعه از جمله مهم‌ترین عوامل بازدارنده مطالعه غیر درسی از نظر افراد پاسخ‌گو بوده است.

نتایج: عامل «افزایش معلومات و آگاهی از اطلاعات جاری» و عامل «مطالعه والدین» به ترتیب به عنوان مهم‌ترین عوامل ترغیب‌کننده مطالعه درسی و غیردرسی و عامل «نداشتن علاقه به مطالعه» و «عدم دسترسی به کتاب مناسب و مورد نیاز» به ترتیب به عنوان مهم‌ترین عوامل بازدارنده مطالعه درسی و غیردرسی می‌باشند.

کاربردهای احتمالی: یافته‌های این پژوهش علاوه بر نقشی که می‌تواند درجهت گسترش فرهنگ مطالعه مفید در بین مراجعه کنندگان کتابخانه‌های عمومی استان اصفهان ایفا نماید، می‌تواند درجهت رشد و توسعه عوامل انگیزشی مطالعه و کاهش تأثیر و یا حذف کلی عوامل بازدارنده مطالعه در بین مراجعان کتابخانه‌های عمومی استان اصفهان کمک کند.

ارزش/اصلت: با توجه به اهمیت و ضرورت مطالعه در ارتقاء آگاهی و بینش جامعه و نیاز به شناخت عوامل انگیزشی و غیر انگیزشی مطالعه و تلاش جهت رشد مشوق‌ها و برطرف نمودن موانع، به بررسی مهم‌ترین عوامل ترغیب‌کننده و بازدارنده مطالعه در بین مراجعان کتابخانه‌های عمومی در سطح استان پهناور اصفهان و در دو حوزه مطالعه درسی و غیر درسی پرداخته است. پژوهش‌هایی که قبل از صورت گرفته است، اغلب در زمینه مطالعه درسی و غیردرسی به صورت مجزا و یا در یک منطقه جغرافیایی محدود و شرایط سنی خاص انجام شده است.

کلیدواژه‌ها: مطالعه، عوامل ترغیب‌کننده مطالعه، عوامل بازدارنده مطالعه، استان اصفهان، کتابخانه‌های عمومی

^۱. کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی، hujjat.khedmati@gmail.com

^۲. عضو هیئت علمی گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، استادیار دانشگاه شاهد، (نویسنده مسئول)، asadi.s@gmail.com

بررسی ضرورت وجود کتابخانه‌های آموزشگاهی و کتابدار متخصص از نظر دانشآموزان دبیرستان دهلران

علی رستمی^۱، عباس دولانی^۲، فرحناز اردانه^۳

(پوستر)

چکیده

هدف: هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی ضرورت وجود کتابخانه‌های آموزشگاهی و کتابدار متخصص از نظر دانشآموزان دبیرستان‌های دولتی شهر دهلران است.

روش: به روش پیمایشی- توصیفی و به لحاظ هدف کاربردی انجام شده است. جامعه‌ی آماری این پژوهش تمامی دانشآموزان دبیرستان‌های دولتی شهر دهلران می‌باشند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه استاندارد می‌باشد. برای تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی (فرابویی، درصد فراوانی، میانگین و انحراف معیار) برای تعیین معنی‌داری تفاوت‌ها از آمار استنباطی (آزمون تی تک نمونه‌ای و مجذور کای) استفاده شده است.

یافته‌ها: در این پژوهش بین مقیاس‌های ضرورت وجود کتابخانه‌های آموزشگاهی، میزان ارتباط برنامه‌های درسی دانشآموزان با ایجاد انگیزه جهت استفاده از منابع و خدمات کتابخانه‌ی مدرسه، در پاسخگویی به نیازهای اطلاعاتی دانشآموزان تفاوت معناداری وجود نداشت. اما بین نظرات دانشآموزان در ضرورت وجود کتابدار متخصص در کتابخانه‌های آموزشگاهی تفاوت معناداری مشاهده شد. نتایج نشان داد که بین دیدگاه دانشآموزان در مقیاس‌های ضرورت وجود کتابخانه‌های آموزشگاهی، میزان ارتباط برنامه‌های درسی دانشآموزان با ایجاد انگیزه جهت استفاده از منابع و خدمات کتابخانه‌ی مدرسه، تفاوت معناداری وجود ندارد.

نتایج: با توجه به نظر دانشآموزان کتابخانه‌های آموزشگاهی دبیرستان‌های دولتی شهر دهلران از نامناسب بودن فضای کتابخانه، نداشتن نشريات ادواری، کمبود تجهیزات و نامناسب بودن زمان استفاده از کتابخانه رنج می‌برند. در این پژوهش با توجه به نظرات دانشآموزان وجود کتابداران متخصص در کتابخانه‌های آموزشگاهی برای دستیابی این کتابخانه‌ها اهداف خود ضروری می‌دانند.

کلیدواژه‌ها: کتابخانه آموزشگاهی، کتابدار آموزشگاهی، دبیرستان‌های دولتی، کتابدار متخصص، دهلران (شهر)

^۱. دانشجوی دکتری مهندسی کامپیوتر- هوش مصنوعی و ریاضیک، کارشناس فناوری اطلاعات اداره کل کتابخانه‌های عمومی استان ایلام، مدرس دانشگاه های استان ایلام

^۲. عضو هیئت علمی گروه علم اطلاعات و دانش شناسی دانشگاه الزهراء(س)- شعبه ارومیه.

^۳. کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی دانشگاه الزهراء(س) (نویسنده مسئول) fr.ardaneh1368@gmail.com

پدیده بازگشت به بی سوادی و نقش کتابخانه‌های عمومی در آن از نظر کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان فارس

سودابه رضایی تزنگی^۱

(پورستر)

چکیده

زمینه: امروز بیش از آن که بی سوادی یعنی عدم توانایی خواندن و نوشتن مطرح باشد مسئله بازگشت به بی سوادی در جامعه آشکار است که عوامل زیادی در این چالش نقش دارد.

هدف: هدف این پژوهش بررسی نظرات کتابداران نسبت به نقش خدمات کتابخانه‌های عمومی در جلوگیری از بازگشت به بی سوادی است.

روش: این پژوهش از نوع پیمایشی است. جامعه آماری را همه کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان فارس تشکیل می‌دهند که ۱۷۵ نفر به عنوان نمونه با روش نمونه‌گیری خوشۀ ای انتخاب شدند. ابزار پژوهش، پرسشنامه محقق ساخته بود که پس از تأیید روایی و پایایی، بین نمونه موردنظر توزیع شد. تحلیل داده‌ها با نرم‌افزار آماری SPSS (نسخه ۲۳) انجام شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان می‌دهد از میان متغیرهای پژوهش نقش کتابدار در اولویت قرار دارد. پس از آن متغیرهای مجموعه‌سازی، کتابخانه سیار، خدمات پستی، خدمات مرجع، همکاری با سایر سازمان‌ها، خدمات فرهنگی و خدمات مبتنی بر موبایل به ترتیب در اولویت‌های بعدی قرار دارند.

نتایج: تمامی متغیرهای مربوط به فعالیت‌های کتابخانه‌های عمومی فارس جلوگیری از بازگشت به بی سوادی نقش معناداری دارد.

کاربرد: این نتایج می‌تواند در برنامه‌ریزی‌های آموزشی، سوادآموزی و یادگیری مدام‌العمر توسط نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، نهضت سوادآموزی و آموزش و پرورش مورد استفاده و بهره‌برداری قرار گیرد.

ارزش/اصلت: با توجه به این که تاکنون پژوهشی درباره بازگشت به بی سوادی از منظر اهمیت کتابخانه‌های عمومی در ایران انجام نشده است این پژوهش دیدگاه جدیدی به دست می‌دهد و زمینه‌ساز راه کارهای نو می‌باشد.

کلیدواژه: بازگشت به بی سوادی، بی سوادی ثانویه، کتابخانه‌های عمومی فارس، انواع بی سوادی

بررسی تاثیر روش قصه‌خوانی بر یادگیری خواندن

اسما رضائی مندی^۱

(پوستر)

چکیده

زمینه: قصه و قصه‌گویی از دیرباز مورد توجه داشمندان تعلیم و تربیت بوده و در میان ملت‌های متعدد رواج داشته است. داستان به کودک فرصت می‌دهد که امیال خود را تعبیر نماید و محیط زندگی خویش را بشناسد که از مهم‌ترین هدف‌های آموزش و پرورش است.

هدف: این پژوهش با هدف بررسی تأثیر روش قصه‌خوانی بر یادگیری خواندن صورت گرفته است.

روش: روش پژوهش شبه آزمایشی با دو گروه آزمایشی و کنترل با انجام پس آزمون بود. حجم نمونه شامل ۴۰ دانش‌آموز پایه اول دبستان در یک مدرسه بود.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که میان میانگین تعداد افرادی که به روش قصه‌خوانی مورد آموزش قرار گرفته بودند و به پس آزمون پاسخ صحیح داده‌اند نسبت به میانگین تعداد افراد گروه کنترل که به پس آزمون پاسخ صحیح دادند تفاوت معناداری وجود دارد. امید است از یافته‌های پژوهش حاضر به منظور یادگیری بهتر دانش‌آموزان در امر خواندن استفاده گردد.

کلیدواژه‌ها: قصه، قصه‌خوانی، خواندن، یادگیری

^۱. دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی گرایش آموزش دبستان و پیش‌دبستانی دانشگاه فرهنگیان پردیس شهید هاشمی نژاد مشهد asmarezayeeV@gmail.com

بررسی نقش شوراهای اسلامی و دهیاری‌ها در مبارزه با بیسواندی

قادر یوسف‌نژاد^۱، مسعود بیننده^۲

(پوستر)

چکیده

سوادآموزی و تحصیلات به عنوان یکی از شاخص‌های توسعه انسانی نقش کلیدی و مهمی در تعالی و پیشرفت اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی هر جامعه‌ای دارد. اما برخلاف اهمیت آموزش و سواد در کیفیت بخشی زندگی فردی، همچنان آمار بیسواندی در کشور و بخصوص مناطق روستائی و در میان زنان و دختران بالاست و هر سال آمارهای منتشره حکایت از ترک تحصیل بخشی از دانش‌آموzan به دلیل مشکلات اقتصادی و فرهنگی و نبود امکانات دارد. این مقاله با آگاهی از اهمیت مشارکت افراد و افزایش اعتماد آنان در نتیجه مشارکت در فعالیت اجتماعی با استفاده از نظریه سرمایه اجتماعی قصد دارد به بررسی نقش شوراهای اسلامی و دهیاری‌ها در گسترش سوادآموزی و کاهش ترک تحصیل دانش‌آموzan و سوادآموزان از مراکز آموزشی بپردازد. نقشی که نهادهای مذکور در این امر می‌توانند داشته باشند شامل برگزاری کلاس‌های توجیهی و مشاوره، ایجاد بسترها مشارکتی برای فعالیت و مشارکت افراد در فعالیت‌های جامعه و اعتماد آنان به برنامه‌های سوادآموزی و استفاده از حمایت و پتانسیل نهادهای خیریه برای کمک مالی به افراد و خانواده‌های بی‌بصاعث برای جلوگیری از ترک تحصیل دانش‌آموzan می‌توان اشاره کرد.

کلید واژه‌ها: سرمایه اجتماعی، شوراهای اسلامی، بیسواندی

^۱. کارشناسی ارشد جامعه‌شناسی، دانشگاه بولی سینا همدان (نویسنده مسئول) g.yousefnejad@yahoo.com

^۲. دکترای جامعه‌شناسی، دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات، masoud.binandeh.com

بررسی نقش خدمات جنبی کتابخانه‌های عمومی در جذب دانش‌آموزان به خواندن از دیدگاه کتابداران استان فارس

افسانه مظفری^۱، روح الله منوچهری^۲

(پوستر)

چکیده

زمینه: پس از خانواده، مدرسه دومین نهادی است که در شکل‌گیری عادت خواندن در کودکان و نوجوانان تأثیر بسزایی دارد. از آنجا که کتابخانه‌های مدارس از نظر منابع، فضا و نیروی متخصص وضعیت مطلوبی ندارند، ارتباط مدارس با کتابخانه‌های عمومی می‌تواند این کمبود را برطرف نماید. کتابخانه‌های عمومی نیز برای جذب کودکان و نوجوانان و ایجاد عادت خواندن، علاوه بر فعالیت‌های روزمره، برنامه‌های جنبی ویژه این گروه‌ها انجام می‌دهند.

هدف: در این پژوهش ضمن تأکید بر نقش مهم نظام آموزش و پرورش در شکل‌گیری عادت خواندن در دانش‌آموزان، نقش خدمات جنبی کتابخانه‌های عمومی در جذب دانش‌آموزان به خواندن مورد بررسی قرار گرفته است..

روش/مواد: این پژوهش به روش پیمایشی انجام شد و جامعه آماری آن را کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان فارس تشکیل می‌دهد که نمونه‌ای از آن‌ها به حجم ۱۵۰ نفر و به روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شد. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخته است و داده‌های گردآوری شده با استفاده از نرم افزار SPSS تجزیه و تحلیل شده‌اند.

یافته: با دسته‌بندی شاخص‌های جذب کودکان و نوجوانان در پنج گروه، تأثیر خدمات جنبی بر گرایش دانش‌آموزان به خواندن با استفاده از آزمون آماری همبستگی بررسی شد. در پایان رتبه‌بندی شاخص‌ها با استفاده از روش تحلیل سلسه مراتبی انجام شد. برگزاری تورهای علمی و بازدید از کتابخانه، برگزاری کلاس‌های آموزشی، برگزاری قصه‌گویی، برگزاری نشست‌های کتابخوان مدرسه‌ای و مسابقات فرهنگی (شامل مسابقات نقاشی، کتابخوانی، خلاصه نویسی و...) به ترتیب در رتبه اول تا پنجم قرار گرفتند.

نتایج: ارتباط کتابخانه‌های عمومی و مدارس و انجام فعالیت‌های جنبی به صورت مشترک نقش مهمی در ایجاد عادت خواندن و جذب دانش‌آموزان به کتابخوانی دارد. به این ترتیب برگزاری بازدیدهای دوره‌ای دانش‌آموزان از کتابخانه‌های عمومی، برگزاری کلاس‌های آموزشی، قصه‌گویی و نشست‌های کتابخوان و همچنین برگزاری مسابقات متنوع فرهنگی تأثیر زیادی در گرایش کودکان و نوجوانان به خواندن و به تبع نهادینه شدن فرهنگ کتابخوانی از سنین ابتدایی دارد.

ارزش/اصلت: از آن جایی که تاکنون پژوهش‌های زیادی در خصوص همکاری کتابخانه‌های عمومی و مدارس جهت ترویج کتابخوانی و ایجاد عادت خواندن انجام نشده است، این پژوهش الگوی مناسبی برای مسئولین کتابخانه‌های عمومی و مدارس به منظور برنامه‌ریزی در جهت انجام فعالیت‌های جنبی ویژه کودکان و نوجوانان است تا به این طریق بتوان عادت خواندن را از سنین ابتدایی در کودکان نهادینه کرد.

کلیدواژه‌ها: مدارس، کتابخانه‌های عمومی، خدمات جنبی، عادت خواندن

^۱. کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی، کتابدار کتابخانه عمومی کوثر نور شهرستان نی ریز (نویسنده مسئول) afsane3362@gmail.com

^۲. دانشجوی دکترای علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی همدان، سرپرست اداره کل کتابخانه‌های عمومی استان فارس، rmanoch58@gmail.com

رابطه بین نوع کتاب مورد استفاده (کاغذی/الکترونیکی) و خوانش دانشجویان دختر رشته علوم تربیتی ورودی سال ۹۲ دانشگاه فرهنگیان شهید هاشمی نژاد مشهد

طاهره علیدوست خیری^۱، سما سقایی شهری^۲

(پوستر)

چکیده

زمینه: خواندن عملی است پیچیده که هم متن ضمن در ک و فهم و هم اندیشه است. یادگیری مهارت خواندن یک هدف مهم آموزشی است که در دنیای امروز و در کسب اطلاعات ما را یاری می نماید. با توجه به اهمیت بحث یادگیری و نیز تاثیر خواندن در این امر توجه به مشکلات خواندن و چگونگی برطرف کردن آن حائز اهمیت است.

هدف: بررسی رابطه بین نوع کتاب مورد مطالعه دانشجویان و اشکالات خوانشی آنها هدف این پژوهش بود.

روش: پژوهش از نوع میدانی است. متنی در اختیار دانشجویان قرار گرفت و میزان اشکالات خوانشی آنها محاسبه شد و با توجه به نوع کتاب مورد مطالعه و استفاده از نرم افزار SPSS 16 و آزمون t دو گروه مستقل، معنی داری تفاوت میانگین‌ها مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: اشکالات خوانشی در دانشجویانی که از کتاب‌های الکترونیکی استفاده می‌کردند کمتر بود.

نتایج: ترویج مطالعه با توجه به گسترش روز افزون استفاده از فضای مجازی و نرم افزارهای الکترونیکی در بهبود روان خوانی دانشجویان موثر است.

ارزش‌اصلت: با توجه به اهمیت زبان فارسی و نیز تأثیر درست خواندن در امر یادگیری این پژوهش انجام شده است.

کلید واژه‌ها: خواندن، روان خوانی، کتاب‌های الکترونیکی

^۱. کارشناس ارشد روان شناسی تربیتی، معلم آموزش و پرورش (نویسنده مسئول) Tahere.alidoost@gmail.com

^۲. سما سقایی شهری، دانشجوی علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان شهید هاشمی نژاد، Samasaghian74@gmail.com

آموزش خواندن در دوره ابتدایی

ظریفه کر^۱ و علی عدالتجو^۲

(پوستر)

چکیده:

زمینه: دوره‌ی ابتدایی و معلمان آن نقش مهمی در آموزش خواندن به کودکان و دانش آموزان ابتدایی دارند. آگاهی نداشتن معلمان از روشها، مدلها و رویکردهای خواندن؛ همچنین مراحل و روش‌های آموزش خواندن باعث بی توجهی بسیاری از معلمان ابتدایی به امر خواندن دانش آموزان شده است. از آنجا که ضعف در خواندن عامل همه‌ی ضعف‌های درسی دانش آموزان است؛ لذا به دلیل نقاط ضعف احتمالی برنامه درسی زبان فارسی دوره ابتدایی ایران در آموزش خواندن، لازم است معلمان با اهمیت خواندن، روش‌های خواندن، مدلها و رویکردهای خواندن، مراحل یادگیری خواندن و شیوه‌های آموزش آن آشنا شوند.

هدف: مقامه حاضر با هدف آموزش خواندن به عنوان یکی از مهارت‌های زبانی در دوره ابتدایی به منظور آگاهی معلمان از این مهم انجام گرفته است.

روش: در این مقاله با بررسی ادبیات پیشین و ضمن به کارگیری روش استادی-کتابخانه‌ای و فیش برداری از استاد و مدارک داخلی و خارجی؛ به معنی خواندن به عنوان یکی از مهارت‌های زبانی، اهداف خواندن در دوره ابتدایی، روشها و مدل‌های خواندن، شیوه‌های آموزش خواندن و رویکردهای خواندن پرداخته شده است.

نتایج: آموزش درست خواندن زمانی میسر خواهد شد که معلم هر یک از وجوده تولیدی و دریافتی را با توجه به اقتضای طبیعی، سنی و پایه تحصیلی با روش‌های نوین و تاثیرگذار، به دانش آموزان پیامورده و مهارت خواندن که پایه آن در ابتدایی است را بطور ویژه مورد آموزش قرار دهد.

کاربردهای احتمالی: با توجه به کاربرد و اهمیت خواندن به ارائه پیشنهادها و راهکارهای عملی برای آموزش مهارت‌های خواندن در برنامه درسی زبان آموزی دوره ابتدایی پرداختیم.

ارزش / اصالت: انجام چنین تحقیقی به حوزه آگاهی معلمان با خواندن و نحوه درست آموزش خواندن توسط معلمان اهمیت بالایی دارد چراکه پژوهش جامعی در این زمینه انجام نشده است.

کلیدواژه‌ها: "آموزش" ، "خواندن" ، "دوره ابتدایی"

^۱ دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی گرایش آموزش دبستان و پیش دبستان، دانشگاه فرهنگیان پردیس امام جعفر صادق(ع) خراسان شمالی، ۰۹۲۱۱۸۷۹۸۳۷، (نویسنده مسئول)، zarifehv@gmail.com

^۲ دانشجوی دکتری و مدرس دانشگاه فرهنگیان، ۰۹۱۵۱۸۸۵۶۶۷، a.edalatjoo1351@yahoo.com

